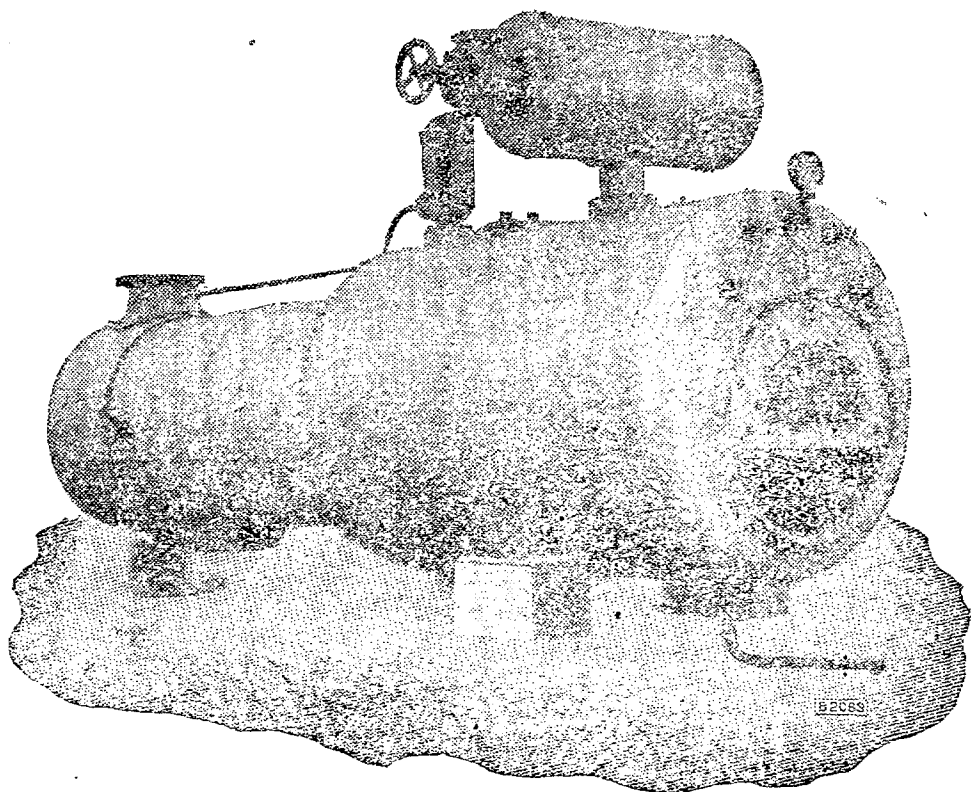


310224 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 3. } డిసెంబరు 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 25 తేది శుక్రవారము { No. 195.
సంపుటము. ౮ } చుక్కతివాడు సంవత్సర కార్తీక మాస బహుళ దశమి ౧౦. { సందిక. ౧౯౨౧



యిది మార్వల్ "బ్రిటానియా" బాయిలరు

వెద్దదుంపలు బాగుగా రగులునట్లు పురమాషిగా
తయారుచేయబడినది.

ప్రస్తుతము మావద్ద తయారుగానున్న 25 ఎన్.హెచ్.
వి.గల "బ్రిటానియా" బాయిలరు తక్కువ దరకు యిచ్చెదము.
మార్వల్ సన్సు ఆండు కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,
బ్రాంచ్:— బెజవాడ, తంజావూరు. 9 సెకెండులైన బీచి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడా
మా అమృతాంజనము వాడి
సంత మాత్రమాన నయముగను.
ముఖ్య నెల 0-10-0 అణాలు



మోహనీలైలము

పీసా 1-3 0-12-0

తామరలైలము

దబ్బి 1-3 0-6-0

పండ్లపొడి

దబ్బి 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బాంబాయి - మదరాసు.

తామరలైలము

దబ్బి 1-3 0-6-0. పోస్టభిర్యము నేను.

ఒక్క మా తామరలైలము దబ్బిను అరు అణాలకు
కొని బాంబాయిలో సాయము రావలయుడల విూ తామర
విక్రయము చేయును. నయముకానియెడల విూ ఆరు అణాలు
కొని తీసుకొనవచ్చును.

రాజారాణిగల తొమ్మిది మాత్ర కొనుట మంచిది.

అమృతాంజనము డిపో, బాంబాయి లేక మద్రాసు

మొక్కిగమనింపు.

యోగ్యతావత్తములు 2042

(6) కాశిపట్నమును దుండు దుగ్గా మెడికల్ హాలువారి
ట్రానిక్ గురికలను సెనియరుటలన రాజకీయరు అను నాన్నే
హితుడు నపుంసకత్వము లేక కుటుంబముగా నున్నాడు. అతడు
6 సం॥ములనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతను చాలా
సుఖముగా నున్నాడని చెప్పటకు మిక్కిలి సంతసించు
చున్నాను.

దేరాధూన్ }
28-9-19 }

బ్రిజ్ కిషోర్

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు—

219

తక్షణమే

ప్రాసిన లెసాను ఇచ్చుట మనదన అవేషించక ఇప్పుడే మీకు
ఒక ప్రతి "తామశాస్త్రము" కంపెదము.

త్వరకుడు!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అత్యున్నత యావళాలయము, 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

తిట్టుట యన నేమి ?

మో॥ క॥ గాంధీ

సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి యొక విలేజుకు డిట్టు వ్రాయు చున్నాడు:-

“ ఇప్పుడు యెక్కడ చూచినను ప్రభుత్వ దూషణయే గాన్పించుచున్నది. తాదాపుగా నందఱును లెక్కలేనితిట్టు తిట్టు గలరు. ప్రతివాడును ఆ ప్రభుత్వమును దుర్భాగ్యమైనదనియు, ఆ నాగరక మైనదనియు, నింక నెన్నెన్నియో పలుకులు పలుకును ? ప్రతివాడును ప్రభుత్వమును దూషించుటలో ఒకరిని మించ నొకరు ప్రయత్నించుచుండును. ఎవరేమి మాటాడినను, నిందా గోపణలు తిట్లు తప్ప నురియేమియు గాన్పించవు. ఒక యువ న్యాయమైనను పెద్ద పెద్ద మాటలు లేకుండనుండును. అట్టి యువ న్యాయమే చాల యుజ్జేక కరముగ నున్నదని యందురు. ఈవిష యము శ్రుతియించినది. అది అందఱును పరిపాటి యొడి.

నాకు మాత్రము యిట్టిభూగము సరిపడదు. కోపముతో నుడేకముగ మాట్లాడుట ఒక లోపమనియే నా యుద్దేశము. తానివలన ఆ యువన్యాయకుడు కార్యరూపమున నేమి యు జేయుట దనియు, అట్లు చేయ జాలక పోవుట యును, ఈ తిట్లు వాగ్ధాటితో కప్పి పుచ్చునని యు వ్యక్తమగును. ఎవరిమీద నైనను, ప్రభుత్వమువారిమీద నైనను, ఆగ్రహముతో నొక్కమాటైన మాటాడగూడదు. మన జేతమునకు అన్యాయముజేసినమాట నిజమే. మన ఆగ్రహముగూ డ న్యాయమైనదే. కాని అట్టి ఆగ్రహమును బయల్పర్చుట తిట్లు తోనా? మనశ్శాంతి యనిభముగా నా ప్రభవించుట? అట్లు తిట్లుతో గాక మనశ్శాంతి కార్యరూపమున వినియోగింపవలతా? తిట్టుట తోమియును పనిజేయుట గానేరదు. మాతృభూమి నేన జేయు టయైన గాదు.

దౌర్జన్యమన యితరుల నెదుర్కొని చంపుటయే గాదు. దుర్భావలాడుట గూడ దౌర్జన్యమే. అట్టియెడ మీరు ప్రభుత్వ మును, వైతానవంటి దనియు, వైతాచక మనియు, మోటుదని యు అడిగమాటలను సమర్థించుట యెట్లు? ఈ మాటలు నిశ్చయ ముగ దౌర్జన్యము క్రిందనే వచ్చును. అహింసాసంజేతము నిచ్చు మీరు దౌర్జన్యవాక్యముల మాటాడెదరని కలలోనైన ననుకొను టకు వీలులేదు.

దుర్భావలాడుట గూర్చి యిది. మరియొక విషయము. మీరును మీయనుయాయులును గూడ, యింగ్లీషువారివై గాక యింగ్లీషుప్రభుత్వమువై దాడి వెడలుచున్నామని యెప్పుడును జెప్పుచు నేయుండిరి. ప్రభుత్వవిధానమును ద్వేషించి దానినంతరింప జేయుటయో సరిజేయుటయో కావలెనని కోరునపుడు యింగ్లీ షువారివై యెట్టిమాతృన్యాయమునుండనక్కరలేదు. కాన విధానము నంతరింప జేసినను యింగ్లీషువారిని వెళ్లగొట్ట మీరు కోర చని వ్యక్తమగుచున్నది. అట్టియెడ మీ యనుయాయులు మ నె డి వారు యీ సం గ తి ని బా గు గ్రహింపలేదు. దీనికోక ఉదాహరణము నిచ్చెదను. ఆగ్రాలో నీచధన్యజాతిగ నయుక్త రాష్ట్ర రాజకీయసభలో, పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూ గారు విజేతపత్ర బహిష్కారమును గూర్చి యెప్పువగ జెప్పుచు యింగ్లీషువారిని భారతదేశము నుండి వెళ్లగొట్టవలె నని యుత్సా హముతో నెవలైననున్నచో వారిలో తా మొకరనియు, అందు లకు మాగ్గము స్వదేశీ వస్త్రధారణ మే యనియు జెప్పిరి. ఇది పత్రిక ల లో ప్రచురింప బడెను. మీరు చూచి యే యుండ వచ్చును.

అట్టియెడ పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూగారు మిసిద్ధాంతమును గ్రహించెనని చెప్పుచున్నా? మిసిద్ధాంతము వ్యక్తినిన్ని, అతడు జేయుపనినిన్ని వేరు జేయుచున్నది. అందుచే ఆయనపై యే మాత్రము జ్వేషము లేకుండనే, ఆయన జేయుపనిని ఖండింప వలసి వచ్చుచున్నది. ఈ విషయములో మాత్రము నెహ్రూగారి మాటలను సమర్థించుటకు వీలు లేదని నేను నొక్కి చెప్పగలను. అ య న ను మీరు అందులకు అంగీకరిం చెద రో లేవో తెలప గోరుచున్నాను.”

నివాకరణవాదులు తిట్టుచుండినచో నది దౌర్జన్యమే. అహింసా ప్రత్యేంగమే. కాని ప్రతియువన్యాయమును తిట్టుల పుట్టుయేయున్నచో నేనేకీభవింపజాలను. అయువన్యాయములతో ప్రభుత్వమువారితై నెన్ని దుర్భావలు గలవో మాలైగూడ నన్ని గలవు. అవి అహింసకున్ను, హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రికిని, స్వదేశీకిని పరముగ వాదించు చుండును. తిట్లు గానరావు. ప్రజ లందఱును యీమాట వివ రు ము లకు ను బద్ధులై ప్రస త్తింతుటయే యిం దు క ని ద గ్య నము. ఎంత యో జెప్పినగాని ప్రజ లీమాత్రము అభివృద్ధి జెందజాలరు.

అయితే తిట్టుటనేమి? ‘అబ్యూజ్’ అను పదమున కర్థ మేమి? నిఘంటువులో ‘దుర్బోధియోగము; విదూషణము, అని అర్థము కలదు. కాన మనము దొంగను దొంగ అని పిలిచినయెడల తిట్టు కానేరదు. కుమ్మరిగిని, నీనట్టివాడ వన్నచో తప్పుకొనదు. ఒక విశేషణమును నాను నాతడేయో ఒక అర్థమును మనసులో గల్గియుండవలయును. దాని నాయనయే సమర్థించుకొన వల యును. కాన నేను ఆ ఉపయోగించిన విశేషణముల ప్రయోగము ను ఖండింపజాలను. అట్టి దుర్బోధిజనులు యెప్పుడును దౌర్జన్య చిహ్నములు గా నేరవు. నిజముగా సరియైన విశేషణముల వాడినను పగతునివై దౌర్జన్యమును ప్రేరేపించవలయు నను నుద్దేశముతో ప్రయోగించినచో నది దౌర్జన్యచిహ్న మేయగును. ఒకరి నాజే పించుటవలన వాని దుర్భాగ్యమును మాన్యవలయుననినాని, అట్టి వానిని సభలోనికి రానియకుండగాని జేయవలయు నను నుద్దేశ ముతో జేసినయెడల నుంచిదే. హిందూరాష్ట్రములు దుష్టులను యెన్నెన్ని విధ ము ల నో దూషించు ను. వారి వై కాపములగూడ గావించిరి. దయామయు డగు కులసీదాను రామాయణములో తాముని విరోధులకు అసంఖ్యాకములగు విశేషణముల గల్పించెను. అదుష్టులకు బెట్టిననామములే వారి గుణముల కల్పించును. ఏనుక్రిస్తుగూడ, దుష్టులు, మోసగాళ్లు, లెల్లనిగోరిలు, అని ఆగ్రహముతో బల్కుటకు వెనుదీయలేదు. మరెమువేరుబెట్టి నోరులేని మేకలను జంపువారల జురుగు తుమించలేదు. కొరానులోను జెనుటజేస్తూను అట్టివెన్ని యో గాన్పించును. ఈ మహాత్ము లందఱును అట్లు చేయు నపుడు దురుద్దేశ మేమియును లేదు. మనుష్యులనున్న విషయ ములనున్న ఉన్నదన్నట్లు వారు వర్ణించిరి. మంచి కెడ్డలలో మనవిష్టము వచ్చితి కొరుకొనుటకై యుక్తమగు భాష యుప యోగింపబడెను. ఇదంతయుసరే. ప్రభుత్వమునగాని, గవర్నరు లనుగాని కల్పించుటలో నెంత మానిజేసిన సంతమించినది విలేజు కుడు నాయవాగ్ధతో నేనేకీభవిం చెదను. అట్టి దుర్భావలా డుటకు మనలోనే యెంతయో దుర్భాగ్యమును క్రోధమును ఉండి యుండవలయును. మనమీ ప్రభుత్వముతో జేయుగల మంచి యేరునగా, అది యున్నదనియే తలంచకుండ, దానితో నేమా త్రమును జోక్యము కలుగజేసికొనకుండనుండి, అట్లుజోక్యము కలుగజేసికొనుట నీచమనియు, అందుగలన చెడిపోవుమనియు తలంచవలయును.

ఇంగ్లీషువారిని తరిమివేయుట కీయుద్యమము గాదని నే నెన్ని సారులూ చెప్పియుంటిని. వారు మనపై బలవంతముగ మోసిన ప్రభుత్వవిధానమును సరి జేయుటయో తుది ముట్టింతుటయోమాత్రమే యీ యుద్యమోద్దేశము. విలేజుకును నూదించు పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూగారి యువన్యాయమును నేను జదివియుండలేదు. కాని నేను ఆయనను బాగుగ యెరుగు దును. ఆయన అట్లు చెప్పునని నాకు నమ్మకము లేదు. తమపాకు యింగ్లీషువారు వెళ్లవలయునని ఆయన కోరెడు. భారతదేశమును ప్రేమించి, నేనకుడుగ నుండు ప్రతి ఆంగ్లేయునిన్ని ప్రాణ స్నేహితుని గ పరిగణించు వారిలో నాయన ప్రవ్రథముడు. భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము బొంది నప్పుడైనను, అప్పుడు యేర్పాటు జేయువరకులపైని యింగ్లీషు వారిని చట మనయద్య నుండనియగుడదనిగూడ యేమియు నట్టి యాలోచన లేనేలేదు. —(యంగుయిండియా)

ఆత్మావశ్యక స్వదేశీవస్తువులు మంచి ఉక్కు! వెల సరసము!

మడత చాతుల మేలయిన బత్తాయితాకులు, మంగలికత్తులు నగయిరా కట్టరి

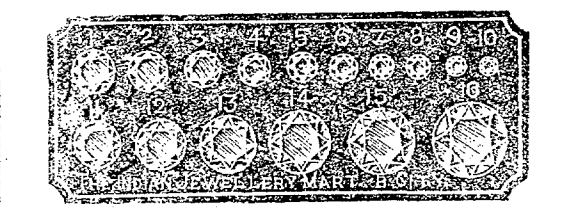
కప్పతాళములు

రీతర్ల వేరుబడి అన్ని నైజాలలోను యిత్రకిలోను, యినుముతోను కూడా చేయబడినవి.

మా కిర్లాగార్మున యీకా యితర వస్తువులు అనేకము లెయారగుచున్నవి.

వివరములకు న్రాసిన ధరలజాలితా పంపబడును. వర్తకులకు సరసమైన కమీషన్ నీయుబడును.

కెలిగ్రాఫిక్ అడ్డెసు: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కో., “ఇండస్ట్రీసు” కట్టర్లు అండ్ లోక్ మేకర్లు etc. పెద్దాపురం. పెద్దాపురం, (గోదావరిజిల్లా)



కర్ణము బాగ వుండే యింటేమన్ కుచ్చి కెంపును, చక్రసాణ పట్టకెంపులు నిండా తక్కువ వెలకు దొరకును.

సరకు కొంచెముగా నున్నది. ఇంతలోనే వెల జాస్తీ చేయబోవును. కాబట్టి వలయువారు త్వరలో ఆర్డరు పంప వలయును.

Table with 4 columns: Size, Weight, Price, etc. Rows include sizes 2, 4, 6, 8, 12 and corresponding prices.

ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కెట్, హోస్టల్ బ్రాంక్స్ నెం 40, బెంగుళూరు నగరం.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయమే, లిమిటెడ్, బెజవాడ

(1921-వ సం॥ ఫిబ్రవరి ౧౦-వ తేది ఆంధ్ర క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు. ౧,౦౦,౦౦౦

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు. ౧,౦౦,౦౦౦

భాగము ౧-కి రు. ౨౧ లా చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు. ౧౦ లు; బిలాటుకంటే అయినప్పుడు రు. ౧౦ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మానమునకు తప్ప వకాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇవ్వవలయును.

ఆంధ్రదేశభాష్యదయమునకు అత్యంతావశ్యకము లగు గ్రంథములను, పటములను, పాఠశాలలకు అవశ్యకము లగు పుస్తకములను ప్రకటించి, ఆంధ్రదేశమునకు వన్నె చెచ్చెను. అచ్చువేయు వారికిని, గ్రంథకర్తలకును మిక్కిలి సహకారి. పెట్టుబడిదారులకు మిక్కిలి లాభకరము.

ఇదివరకే ముద్రణయిన ముద్రణాలయమును తీసికొని కంపెనీ తరపున పని ప్రారంభింపబడి యున్నది.

అందుచేత మొదటిసంవత్సరము నుండియు లాభము పంచిపెట్టుటకు వీలుగ నుండును.

ఇతర వివరములకు ప్రొఫెక్టస్ మొదలగువానికి ఇట్లు వ్రాయవలెను: ఆయ్యంకి వేంకటరమణయ్య మేనేజింగు డైరెక్టరు.

కావలెను

మా జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు
నట్టి మదనముంజరి మాత్రలను
విక్రయించుటకు కన్ వానర్లు, ఏజంట్లు
కావలెను.


రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
27, చీనాబజారురోడ్డు మదరాసు.

అచ్చూ నన్నది త్వరలో సిద్ధమగును
1922 నం॥ స్వదేశీ క్యాలెండరు

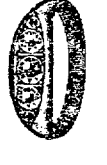
మహాత్మా గాంధీ, శ్రీ లో॥ శిలకు

పటములు అందులో కలవు. కొలది క్యాలెండరులు మాత్రమే
ముద్రింపబడుచున్నది గాన ఆర్డరులు ౨ అకాలు పంపి, ముం
దుగ రిజిస్టరు చేసుకోవలెను.

వెల వ్యాకింగు పోస్టేజీ సహా 12 అకాలు,
మేబురకం కస్తూరి, గోరోజనం, కుంకుమ
పువ్వు, వచ్చకర్పూరం ధరసహాయముగ దొరకును
తంత్రవిలాసం- క్రిష్ణరాజ్ అండు కో,
కోలాకూర్ 256, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాసు.



నన్నకన్ను (1842)
బంగారు, వెండిరత్నముల నగలును ఇతర వస్తువులును
వాపసు యిచ్చిన పుచ్చుకొని
వైకూ ఇవ్వబడును



ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి
గురుసామిశెట్టి కంపెనీ
25, చైనాబజారురోడ్, మదరాసు.

సాదా ఉంగరములు, పువ్వురాగము, నీరుకలకాలు,
కాఫలు, మన్నగునది చేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు
తియారచేయబడి అచ్చుముసకు సిద్ధముగా నుంచబడి
యిచ్చువి. కామలినకారు అడ్డరుయిచ్చిన వారి గృహము
చొప్పున పురావశిగా తయారచేసి యివ్వబడును.

ముఖ్య గవనింపు.
1920 వ సం॥౧౦ ఆన్టు నెం॥ మొదటి
తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినవి.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.

ఇప్పటికాలము నడువరించి ముక్తి సమృద్ధి
కలుగజూపు, తమక గుణము నిచ్చుచున్న
అయ్యర్లక కొనకరములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూ దేశీయమందుల జరిగిన అయ్యర్ల
శ్రేష్ఠ వస్తు వదర్శనము అప్పటిలో బంగారు
వరికములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాము.

వై కనీస విలాసములను బోగోనిజో
ధరలవట్టి పంపిబడును.

జాండు వర్మస్ట్రా
వదుర్కా
అయ్యర్లక యావధముల తయారు చేయుచున్నాము.

(88) జాండు వర్మస్ట్రా
ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ప్రెసింగు కంపెనీ,
సోల్ ఏజంట్లు, కాకినాడ.

ఆయుర్వేద శాస్త్ర విషయములు

నేత్రరోగములు
(నారాయణం కేశవాచార్యులు)
నేత్రరోగములకు శాస్త్రకారణములు
విశేషముగ నేత్రములు తిరుగుట, సుమస్త జలములు పానము
జేయుట చలన వస్తువులన్నిటిని నేలించుట అపథ్యము చేయుట
జలవిధములుగా స్నానము చేయుట ఎక్కువగా నేత్రముల
మున్నగువాటిచే మానవులకు తొందరయును నేత్రరోగములు
పుట్టుచున్నవి.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద యానానిశాస్త్రములు
కొందరు దీర్ఘ కాలము పుస్తకములను ఏకదృష్టితో
జూచుటచేత ముఖ్యముగా నేత్రరోగములను సంపాదించు
కొనుచున్నారు. అత్యుద్ది అట్లుండ ముఖ్యముగ ఎండయందు
విశేష కాలము నడచి మార్గాయాసము తీర్చుకొన ముందే
తటానన ఏకజంధైకము లోతుబావులయందు దెను శ్రీ చెలు
వులయందైనను స్నానము చేయు నిమిత్తము దురుగునుండు
చేతను దూరమునందున్న వస్తువులను యేకదృష్టితో జూచు
చుండుటచేతను అకస్మాత్తుగ ఏద్ర శ్రేణుజేతను దుమ్ములో
నిండిన గాలిలో బనిచేయుట చేతను ధూళి సన్నని నలుగులు
నేత్రములలో పడుటచేతనున్న కొన్ని నేత్రరోగములు కలు
గుటకు కారణములగుచున్నవి. పొగ నేత్రములయందు ప్రవే
శించుటవలనను వాంతులు కలుగునపుడు రాకుండ చేయుట
వలనను విశేషముగ వాంతులు గలుగు రోగములవలనను
మలమూత్రాదులను సకాలములలో నడలక పోవుటవలనను
సర్వకాలములలో యెడతెగకుండ యేర్చుటవలనను కొన్ని
సమయములలో తీవ్రరోపముచెంది మామూలదెబ్బలు కొట్టుట
వలనను నేత్రరోగములు కలుగును. ఇదియూహనగాక కొన్ని తరు
ణములలో విపరీతముగ మత్తు పదార్థములు పుచ్చుకొనుట
కొన్ని నేత్రరోగ కామూర్తులగుచున్న వ్యభిచారవృత్తియందు
విస్తారముగ పాలుగొనుట కాకున్నట్లైన కారణములంద కం
టిలో నిలుపుటచేత మాకలేజ్జి నూత్నములగు చిన్ననలుగు
లను తజ్జకదృష్టితో చూచుట మొదలగు వాటివలనను
మానవులు కలుగవచ్చునగు నేత్రరోగముల పాలగుచున్నార.

ప్రారంభముననే చికిత్సచేయుక్కు వచ్చుకష్టములు
నేత్రములయం దేలాటి చిన్న బాధయైనను ఆవ్యాధికి
ప్రారంభముననే చికిత్సజేయకున్న కొలది కాలములోనే కొం
దంతయై కండ్లు యెత్తకనుండుట తాళలేనింతటి బాధలుగుట
తలనొప్పి మంటలుగ నుండుట వెచ్చటిసిన కంటినుండి కాకుట
కను రెప్పలు ఉబ్బుట కంటియందు దురుద్ర పుసి
కట్టుట కండ్లు గలుగుట మున్నగు నవి జబ్బులు కలిగి
రోగిని విక్రిమి బాధలపాలు చేయుటచే కాక చక్కారము,
గర్మహంసము పెరుగుట, కనురెప్పలవిడద వరుపులు గలు
గుట, శైతీకటి, మొదలగునవివాదా కలుగును.

గణా తీతములగు నయనరోగంబులయొక్క ప్రతి
విషయమున, వాటియొక్క చికిత్సను, వ్రాయుతలెన్న
నొక వెద్దగ్రంథము కాగలదు. క్రమచయనందు, అనేకమంది
యజ్ఞములు, యావ్యాధిచే, నేత్రములుచెడి భూలోకమున
జీవకృత్తులవందయని వారి యాజ్ఞ న్నము నివృత్తయో
జనము లైనను, కష్టముల పాలై కాలయాపనము చేయుచు,
తినుటకు అన్నములేక చచ్చుచున్నార.

గొప్ప గొప్ప వైద్యశాస్త్రజ్ఞులుగూడ యీకంటిరోగ
ముల భేదము లభిన్నాత్ములగుటచే వాటిని కనుగొనటయం
దనేక కష్టములు బొందుచున్నారు. అధికా రోగమును కను
గొనిన, చికిత్సజేయుట, రోగనివాదమును తెలిసికొనుటెంత
కష్టతరమో, చికిత్స జేయుటగూడ నంతకష్టమైనవని నేత్రరోగ
చికిత్సలకు వలయు సాధనము లభి నూత్నములగుటచే వాటికి
యెక్కువ ద్రవ్యము కావలయును.

వైద్యుల కారణముల వలననేగాక, ఈ నేత్రవ్యాధులు,
అతిమూత్రవ్యాధి కొలుకు వ్యాధిగలవారికీగూడ, గలుగుటకు
కారణము లగుచున్నవి. ఇట్టి వ్యాధులవలన గలుగు నేత్రరోగ
ములకు, ఆ యా శ్రీబాధ్యములు కుదుర్చుకొనటకు తగిన
మందులు కరువులోనికి పుచ్చుకొనుచు, కండ్లకు వై పూరిగా
చేయుమందులు వాడుకొనవలయును. ఈలాటి వ్యాధులచే,
కలిగిన నేత్రరోగములు కుసురుట చాలాకష్టము. శ్రీబాధ్య
ములవలన సంపాదించుకొన్న నేత్రరోగములగుల, రోగులకు
చికిత్సజేయుటగా వైద్యులు తినుకండ్లకు బాగ్ర త్రగ నుంచు
కొను సుధపాయములు చేసికొనవచ్చు కష్టము వచ్చును.

చికిత్సలు
చాలావఱకు నేత్రరోగముల కన్నిటికిని, మందు లోకలికి
పుచ్చుకొనుచు, వైపూరి పూయించుదలయును. నేత్ర
రోగులకు చికిత్సకు పూర్వము రోగి మెదడును శుభ్రపరుచుట
ప్రథమకర్తవ్యము. నేగులు పరిశుభ్రముగా నుండునట్లు చేయు
ట చెందవలసి. జేమానునకు బలము కలిగింనుట మూడవపని.
జీర్ణశక్తి కృద్ధి చేయవలయును. రక్తకల్పికి వలయు మం
దులు నేలించుట నుంచిన. వై విరువిమయములు వృద్ధి జేయు
టయే సాధకము లైనను శ్రీయము నేత్రరోగమునకు చికిత్స
జేసిన నేగాని యారోగ్యము మానదు.

నోటీసు.
ఇకాకంటాక్సు అస్సెసీల సహాయముకొరకు
వర్చురు ప బ డి న
విజేతని
42, రాయపేట్ట హైరోడ్, మైలాపూరు
మద్రాసు
వై పన్నుకు సంబంధము కలిగినవారలలో ఎవరికైనను
మా సహాయము కొరవారలకు డి ఫారము తయారు చేసి
యిచ్చుటకును, విధింపబడిన పన్ను బాధితుని అస్సెసీకి తోచు
నెడల ఆక్షేపణ లేక అడ్జుక్ట్ పీజివక్ (వ్రాసియచ్చుటకును
అస్సెసీ పీజివక్, కవర్న మెంటు మెమోరియలు తయారుచేసి
యిచ్చి కాలాతీతము కామునపు బాధలు చేయించుటయే
కాక వారికి గల సంశయములను తీర్చి వారి వారి పనుల
ననుసరించి ఫీసు పుచ్చుకొని, చట్టమును అనుసరించి పనుల
అస్సెసీలను వెంజేర్చి యిప్పించబడును. (8:72)

మహాత్మా గాంధీ కి జయ.
భరతమాతకు జయ. [మదు.
దేశీయదేశములను పోషించి కాంగ్రెస్ తీర్మానమును ఆదరిం
చుంచుకొనుము! అవకాశమును బారించువారు!!

శుద్ధ స్వదేశీ వస్తు వస్త్రములు.
మా వద్ద ప్రకృష్టమైన హిందూదేశీపు పట్టుతో కండువాలు,
పంచెలు, చీరలు, కోటుగడ్డలు, రవికలగడ్డలు, తయారు
చేయించి విక్రయించుచున్నాము. మేము బంగారరాజధాని
లో పట్టుండెను స్థలములనాంచి పట్టును తెప్పించి యిక్కడ
వడికించుట, శుభ్రపొదుట, రంగులుచేయుట, మొదలైనవి
స్వయముగా 1½ సంవత్సరములనుంచి చేయించుచున్నాము.
నడచు పట్టుబట్టు శుద్ధస్వదేశీవి అయ్యున్నవి. నడచు పట్టు
వన భారతదేశములోనే తయారైనదని, కావలసినవారికి
మేము ఋజువుపరచ గలము. కావున దేశభిమాను లెల్లనన్ను
మహాత్ముని ఆభిప్రాయమునకు చేయుత నొసగి దేశోన్నతి
మునకు కారణభూతులగుచు మా తృప్త్యమును ఆభివృద్ధి
పొందించుటకు భారతసోదరు నెల్లరను శేషుచున్నారము.

శ్రీఅంజనేయ కిల్ల పింగు ఫ్యాక్టరీ } ఇట్లు,
ఆర్యాపురం, రాజమండ్రి. } రాంనాథ్ మానీలాల్

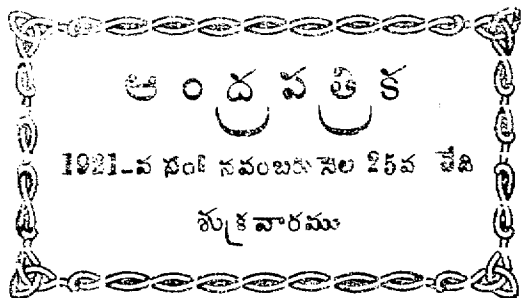
రాజకీయ గ్రంథములు		
1. భారతసభ పరిశ్రమల చరిత్ర	0	8 0
2. స్వతంత్రజీవనము (సుభాషుడు)	0	8 0
3. స్వరాజ్యరథము (నాటకము)	0	8 0
4. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము (ఆంధ్రమాసు)	0	6 0
5. మహాత్ముని జీవితచరిత్ర	0	4 0
6. అరవింద యోగుని జీవితము	0	5 0
7. మహాత్ముదాలి జీవితము	0	2 0
8. శాసన తిరస్కారము (భోరో)	0	2 0
9. గాంధీగారి మోందవస్వరాజము	0	8 0
10. శిలకు మహారాజుని శతకము	0	4 0
11. ఆంధ్రమాత (నాటకము)	1	0 0
12. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము	0	4 0
13. రాలపునిందేమి	0	1 6
14. పంజాబువధలు	0	8 0
15. మహాత్ముని యువదేశములు	0	12 0

ఉపే ద్ర ప్రచురణాలయము,
17, నారాయణ మొదటి వీధి, మదరాసు.

కావలెను

ఆంధ్రదేశమునందంతట, ముఖ్యపక్షముల నుండి ఉపవిలేఖలు గావలసియున్నాయి. ఇట్టి వానినుండి వచ్చు లేఖలకు ప్రాముఖ్య మియ్యబడి ముందు ప్రకటింపబడును. ఉపవిలేఖలుగా నుండ దలచినవారు మాకు దెలిపినచో వారు నిర్వహింప వలసిన కనుల దెలుపుదుము.

సంపాదకులు, ఆంధ్రపత్రిక, మదరాసు.



పురాతన శాసనములు

1920-21 సంవత్సరపు ఎన్నిక ఫలితము, వెలు వడినది. దీనియందు రెండు భాగములుగలవు. మొదటి భాగమున శాసనసభకు నిర్వహించిన పనియూ, రెండవ భాగమున శాసనముల వివరణయు పొందు పరుపబడెను. చెంగన్నట్టు తాలూకాలో సింగ పెడమాళు కోటెలయందలి నృసింహస్వామి గుహ దేవాలయమును, ఈశాఖకు చెందిన యద్యోగి దర్శించెను. దేవాలయపు నిర్మాణముబట్టియు, విగ్రహపు పనితనముబట్టియు, ఇది పల్లవుల కాలము నాటిదని ఆరణ్య నిరూపించుచున్నాడు. ప్రాచీన చోళ నృపులగు క్రథమ రాజరాజునకు సంబంధించిన శాసనము దేవాలయమున కుత్తర దిశను గనుపించెను. గంగామజిల్లాలో ముఖ లింగమునందలి ప్రాచీన దేవాలయముల ఛాయా పటము దీసికొనబడెను. ఉత్కళి దేవాలయ నిర్మాణ కర్తల కిది నిదర్శనముగనున్నది. ముఖ లింగేశ్వర దేవాలయమునందు, ఒక దేవతా విగ్ర హము తన శిరమును ఛేదించి ఎడమచేతియందుంచి కొనినటులను, పరుండిన స్త్రీపురుషు లిరువురపై నిలచియుండినటులను, ఇరుక్రక్కలను ఇరువురు స్త్రీ విగ్రహము లా దేవత కంఠముననుండి వెడలెడి రక్తము ద్రావుచున్నటులను చిత్రీకరింపబడినది. ఇట్టి విగ్రహము శాక్తేయమతమునకు సంబంధించియుం దునశతలచి పంగదేశపు హైకోర్టు జడ్జియగు సర్ బాక వుద్రాభగారి కోశ క్రతిమును బంకగ, వారు డిశిక్షించి తమ యభిప్రాయమును తెలిపిరి. దేవతా విగ్రహము ప్రచండ చండికా విగ్రహమని తెలి పిరి. ఛానీ, వర్ణిని లడు ఇరువురు పరిచారికల చాహమును మోస్తట కామె తన శిరమును ఛేదించి, బాణి నెత్తురు నిచ్చెనట. దీనియర్థ మే మునెన దేని ప్రాచీనమును పునియు, ప్రధానముగ సత్సమయి యనియు, ఆమె పరిచారికలు తమ స్వయం రజస్సును వెల్లడించుచున్న పనియు, సూచిం పబడినది.

ఇట్టివిగ్రహము తిట్టెనుందుగూడ, గలదట. విశ్వేశ్వరత్రయమందు గనుబడు భావమున, ఇట్టిమూర్తి వర్ణింపబడెను. రతీకాములపై నామె నిలచియుండెను. స్వప్నియందలి సంచలనశక్తి ఈమెయందు మూర్తిభవించినది. శక్తియొక్క దశమహావిద్యారూపములలో నిదియొకరూపమని వుద్రాభగారు దెలుపుచున్నారు. కాళీ, తారా, పోడశీ, భువనేశ్వరీ, భైరవీ, భూమవతి, బగళా, మారంగి, కనులారూపములు, మిగిలిన తొమ్మిది

రూపములు. ఇవిగాక శక్తికి మరొకొన్ని విద్యలుగల వని కొన్ని సాంప్రదాయములు తెలుపుచున్నట్లు. సమ్యాహారతంత్రమున గలదు. తంత్రసారమందు ఈమెయాపు ఎటుల వర్ణింపబడెనో, వుద్రాభగారు దెలుపుచున్నారు. విజయవాడలో ప్రాచీన మల్లి ఖాస్తున దేవాలయమున, నృసింహమూర్తి హిరణ్య కశ్యపుని వధించుచున్న చిత్రపుకు ఛాయా పటము వైకొనబడెను. తొలి కల్లవ చాళుక్య రాజులనాటి చిత్రపులతో వీనికి పోల్చి గన్పించు చున్నదని నివేదిక దెలుపుచున్నది. మంగుళూరు యొద్ద కడగ్రామపు శివాలయమున మూడులోహ పుజైన విగ్రహములుగలవు. వీనిలో బ్రహ్మనిగ్ర హము, మిగుల నుందరమై గంభీరముగనున్నది. దీని ఛాయాపటము టిపోర్టునందు చేర్చబడెను. కర్కాలయొద్ద దొరికిన క్రతిములో జైనగురువుల రూపములుగలవు ఈమడచంద్ర భట్టారకుడు, హేమచంద్రభట్టారకుడు, శ్రీచారుకండితదేవ, శ్రుత ముని, ధర్మభూషణ భట్టారకుడు, పూజ్యపాదస్వామి, విమలసూరి భట్టారకుడు, శ్రీకీర్తిభట్టారకుడు, సిద్ధాంతదేవ, చారుకీర్తిదేవ, మహాకీర్తి, సరేంద్ర కీర్తిదేవ, యను పండ్లెండుగురువుల నామములు పేర్కొనబడినవి. వీరు ఉపదేశించుచున్నటులగను బలచెడి చిత్రపునకు ఛాయాపటము టిపోర్టు నందు చేర్చబడెను.

ఈమారు సంపాదించబడిన శాసనములలో ప్రాచీన చోళరాజులకు సంబంధించిన ఆధారములు గలవు. మొదటిపరాంతకుడు, మొదటి రాజరాజు, క్రథమ రాజేంద్ర చోళుడు, క్రథమ కులోత్తుంగ చోళుడు, మొదలగునృపుల చారిత్రమునకు సంబం ధముగల శాసనములు వీనియందున్నవి. కాంచీనగర మున దుర్గాదేవాలయపు స్తంభముపై 11 వ శతాబ్దపు లిపితో చెక్కబడిన ప్రాచీన సంస్కృత కవియగుమయూరునిసూర్యాష్టకమునందలి మొదటి ఆరుశ్లోకములకనుపించగ, వానిని ఎక్కిగ్రాఫీశాఖవారు వ్రాసికొనిరి. చిత్తూరు ఉత్తర ఆర్కాలుజిల్లాలలో జైనస్తూపములు గనుపించెను. వీనిలో ప్రాచీన మయినది క్రీస్తుశకము 920 సంవత్సరమునాటిది. గుత్తి తాలూకాలో లభించిన 148 శాసనములలో పశ్చిమ చాళుక్య రాజులగు రెండవ పులకేశినుడు, మొదటి విక్రమాదిత్యుడు, విజయాదిత్యుడు, రెండవ కీర్తి వర్మలకు సంబంధించిన శిలా శాసన ములుగలవు. ఇవి చాలయరుదుగ మాత్రమే లభిం చెను. ఇవిగాక, 899 శతాబ్దములకు సంబంధించిన శాసనములు కొన్ని పరీక్షింపబడెను. ఉరవకొండ మఠములో ప్రాచీన గ్రంథాలయము కలదట. తెనాలి తాలూకాలో 137 శాసనములు దొరికెను. రెండవ భాగమునందలి శాసనముల వివరముల జూచిన, గుత్తిశాసనములలో ప్రాచీన బాదమి చాళుక్యరాజులకు సంబంధించిన నయదు రికార్డులు గలవు. క్రథమ విక్రమాదిత్యుని (655-680) కాలమునకు సంబంధించిన తెలుగు శాసనము లభించినది. ఆకాలమునకు చెందిన తెలుగు శాసన విడియొక్కటిమాత్రమే యంతవరకుగనుపించినది.

మరియొక శాసనము క్రథమ విక్రమాదిత్యుని మనుమలగు విజయాదిత్య సత్యాశ్రయుని కాలము నాటిది. మొదటి శాసనము 680 సంవత్సరమునాటి దనియు, రెండవ శాసనము 719 సంవత్సరమునాటి దనియు యూహింపబడినది. ఈ రెండును తెలుగు శాసనములలో చాల పురాతనములని జెప్పవచ్చు ను. రెండవ శాసనము నందు గుత్తిరాష్ట్రము కొరకు జరిగిన యుద్ధము వర్ణింపబడినది. మరి యొక శాసనము రెండవకీర్తివర్మకు సంబంధించి నది. బల్లారిజిల్లా ఆలూరు తాలూకాలో విజయా దిత్య, రెండవకీర్తి వర్మలకు సంబంధించిన శిలా

శాసనము కనుపించెను. కర్కాల చాళుక్య రాజులలో, రెండవ జగదేకమల్ల జయసింహుని శాసనము ప్రాచీనము గగనుపించు చున్నది. ఆ ఆవ విక్రమాదిత్యుని కి సంబంధించిన ఏడుశాసనములు గుత్తితాలూకాలో దొరికెను. తెనాలితాలూకా కొల్లూరు నుండి ఈరాజుకు సంబంధించిన శాసనములు మూడు గలవు. ఒక శాసనములో సీతని సేనానాయకుడగు ఆనంతపాల దండనాయకునిపేరు ఉడహరింపబడె ను. ఈతని తండ్రిపేరు మహేశ్వరుడనియు, తల్లి పేరు పంపాదేవియనియు తెలుపబడెను. నారా యణ, వామన, లక్కణ యను నామములుగల ఈతని సోదరులు పేర్కొనబడిరి. ఇతర శాసనముల లో నెక్కడను వీరిపేరు లింతవరకు దెలియలేదు. ఈకుటుంబమువారు భారద్వాజగోత్రులని కూడ తెలియుచున్నది. మరియొక శాసనముబట్టి చాళుక్యరాజుల కాలములో రాష్ట్రముల పరి పాలనము వశపారంపర్యపుమాక్కు ననుసరించి గాక, రాజు గావించెడి నియామకముల మూల మున జరుగుచుండెనని, నివేదికము దెలుపుచున్నది.

ఆరవ విక్రమాదిత్యునికి పిమ్మట రాజ్యము చేసిన మూడవ సోమేశ్వరునికి భూలోకమల్లుడను బిరుద ముగలదు. ఆతని రాజ్యకాలమునకు సంబంధించిన శాసనముగలదు. సర్వజ్ఞ చక్రవర్తియను బిరుదము గూడ రికార్డునందు పొందుపరుపబడినది. దాన ముచేయునపుడు పలువురు రాజకీయోద్యోగులు హజరై యుండినటుల ఈ శాసనమున దెలుపబడి నది. మహాప్రధాన, అంతః పురాధ్యక్ష, కరితురగ సాహణవర్గాది, శ్రీకరణము, అరిసంధి విగ్రహి (విదేశరాజ్యాంగ మంత్రి), పాళాయిత, సేనాధి పతి, మణివర్గాది, హథపాదక కథితవర్గాది, రాజా ధ్యక్ష, యను ఉద్యోగముల నిర్వహించెడి పదు కొండుమంది కడవులు పేర్కొనబడినవి. ప్రాచీన కాలమున రాజకీయోద్యోగుల విభజనము చక్కని ఏర్పాటుల ననుసరించెనని, ఇందు నుబట్టి గ్రహించవచ్చును. ఈ శాసనమునందు గుత్తి యనుపేరు పొందుపరుపబడెను. గుత్తిరాష్ట్రము నకు తురమరవిషయ అనుప్రాచీన నామమంతకు మున్ను వాడుకలో నుండెను. దండనాయకుడు అనగ సేనాధిపతికడి ప్రధాన స్థానముగనుండెనని గూడ తెలియుచున్నది. దేవగిరి యాదవులకు సంబంధించిన శాసన మొకటి కనుపించెను. ఇది రాజనారాయణ ప్రతాపచక్రవర్తి సింహాళదేవుని కాలమునకు సంబంధించినది. దీనియందు, కద్య ము గద్యముగూడ కలసియుండెను. తూర్పు చాళు క్యరాజును, రెండవయ్యధమల్లుని కుమారుడు నగు బాదపరాజు కాలమునాటి తామ్రదాన శాసన మును, కొమ్మరాజు లక్ష్మణరావుగారు కరిక్షనిమి త్రము పంపిరి. ఇందుకుగూర్చి కొంచమువిచారణ చేయబడెను.

కొల్లూరులో సంపాదించిన శాసనములలో కులోత్తుంగ చోళుడు పేర్కొనబడెను. రెండవకులోత్తుంగ చోళుని కాలము నాటి శాసనముల కొన్నింటిలో ఆనంతి శ్వర, సరేంద్రేశ్వర దేవాలయము పేర్కొనబడెను. వీనికి పిమ్మట రాజ్యముచేసిన రెండవ రాజరాజు కాలపు ఆధారములు నాలుగు లభించెను. పాండ్య రాజుల కాలమునాటి శాసనమున దేవాలయమున పూజచేయు హక్కునుగూర్చి వివాదము రాగ, అది విచారించబడెను. విచారణసభయందు, ఇతర మండలములనుండి వచ్చిన యాత్రికులును, రాజ్య మునందలి వివిధ భాగములనుండియు వచ్చిన ప్రజ లును పరివేష్టించి యుండిరిని సూచింపబడినది.

ఇట్టి విచారణలయందు, ప్రజలు వచ్చి వీక్షించుటకు తగిన యవకాశము లియబడెను. విజయనగర రాజులకు సంబంధించిన శాసనము లనేకములు గలవు. తెనాలి తాలూకా చుండూరు గ్రామమునుండి తెలుగు చోడులకు సంబంధించిన నాధారము దొరకినది. తామచోడుని నామముదహరింపబడెను. ఈతనికి చోడ బల్లియను సోదరుడు గలడట. బాపట్ల తాలూకా పెదచెరు కూరు శాసనములలో వీరి వంశ వృక్షముగలదు. దీనియందు మొదటివాడగు చోడబల్లికి, నన్నెచోడుడను కొమారుడుండెననియు, తెలుగుకుమార సంభవగ్రంథకర్తయగు నన్నెచోడుడితదైయుండుననియు, నివేదికమూహించుచున్నది. ఇంతియగాక, నన్నెచోడుని 1078 వ సంవత్సరమునకు వెనుకకు దీసికొనిపో విలులేదనియు, మానవల్లి రామకృష్ణ కవిగారిచ్చిన 940 సంవత్సరమునకు నూటయేబది సంవత్సరముల కింకను ముందుకే నన్నెచోడుని దీసికొనిపోవలసియుండుననియు, నివేదికము దెలుపుచున్నది. ఇట్టి వివాదవిషయమును విజ్ఞులు సావధాన చిత్తులై యోచించెదరుగాక. కొన్ని శాసనములు కాకతీయ వంశమునకు చెందిన గణపతికాలమునాటివిగ నున్నవి. మొదటిదానిలో వెలనాడుజేశమువరకు ఆలసరాజ్యము వ్యాపించెనని, సూచించబడినది. తెనాలితాలూకాయుండిలి దగ్గరాలకును పొరుగుననున్న గ్రామములకును సరిహద్దు తగాదా వచ్చియుండగ, గణపతి నృపుడు మల్లవరాజు రుద్రవరాజు అను మంత్రులను, పోరాలమును వరిష్కరించునిమిత్తము పంపిరిని, ఈశాసనమానగలదు. మరియొక శాసనమునందు కాకతీయ గణపతికి కూతురగు రుద్రమాంబకు చాళుక్య నృపుడగు వీరభద్రేశ్వరుని కిచ్చి వివాహము జేసినటుల దెలుపబడెను. వీరభద్రేశ్వరుని పేరు ఇతర శాసనములలో కనుపించదు. రుద్రమ మహాదేవి (రుద్రమాంబ) గణపతి నృపుని కూతురని, ఇందుమూలమున మరల స్థిరమగుచున్నది. గణపతి వంశమునకు చెందిన ప్రతాపరుద్రునికి సంబంధించిన మూడు తామపు రేకులు సంపాదించబడెను. ఈతని జయించి, కొండవీడును కృష్ణదేవరాయలు స్వాధీనపరుచుకొనెను. మయూరకవి సూర్యప్రకాశునుగూర్చి వ్యాసారంభమున పేర్కొనబడెను. కేవల సాహిత్య గీతములను రాతిపై చెక్కిన కొలది నిదర్శనములలో నిది యొకటిగ గమనించుచున్నది. తామశాసనములలో మూడింటియంద, గ్రామమున రెడ్డి, కరణము, పురోహితుడు, కమ్మర, వడ్ల, అగసాలి, షరాబు, తలారి, కుమ్మర, చాళి, మంగలి, కిరాత, వనాది మొదలగు వృత్తులుగలవారి కిచ్చిన భూములవివరము దెలుపబడినది ఏయే మరకుల ననుసరించి, గ్రామవృత్తులను జేయవలసినోకూడ తెలుపబడినది. రిపోర్టునందు పరిశీలించదగిన యంశము లింకను ననేకములుగలవు. ఎక్కిగ ఫీరిపోర్టునందలి సిద్ధాంతములతో సంతృప్తి జెంద, పురాతన శాసన పరిశోధకులు స్వయముగ విని పరిశీలించి, ప్రాచీన హిందూదేశమునకు సంబంధించిన సమగ్ర వృత్తాంతమును సంపాదించుట యవశ్యకము. అన్వేషించిన కొలదియు, ఆంధ్రుల ప్రాచీన వైభవమును వెల్లడించెడి విశేషాంశము లనేకములు గనుపించునని, ప్రస్తుతానుభవము తెలుపరచుచున్నది.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల : గ్రాంటులు

ఈకళాశాలపై అభివృద్ధిశాఖామంత్రి లిటి వలనే తమకటాక్షవీక్షణములబటి, కళాశాలకిచ్చుచున్న గ్రాంటులను రద్దుజేయవలయునని పరి

శ్రమల దైర్యరూపిని కోరియుండి. మరల స్థానిక స్వతంత్రులనా శాఖామంత్రిగా రింగీకయ్యత్రుమును ప్రయోగించిరి. నవంబరు 7 తేది యుత్తరువునందు మ్యూన్సిపలు సంఘములుగాని లోకలుబాధులుగాని ఈ కళాశాల పోషణ కెట్టి సహాయము నికముందు జేసినను, అది అక్రమముగ భావించబడునని, వెల్లడి జేయబడెను. తమచేతులలో నున్న స్థానిక సంఘములు సయితము కళాశాలకు సహాయముజేయకుండ, మంత్రిగారు అరికట్టిరి. స్థానిక సంఘము లీయుత్తరువున కెంతవరకు బోబడునో చూడవలయును. జాతీయ కళాశాల తన రెక్కలపై తానాధార పడియుండగలదు. జాతీయ విద్యా నిరోధమునకు మంత్రులు గావించుచున్న యుత్తరువులను గమనించి, ప్రజలు తమ ఆత్మశౌరవము చూపుటకయినను కళాశాలకు శక్తివంచన లేక సహాయముజేసి, నిర్బంధములను ఫలరహితముగావించుట ధర్మము. ఇట్టి యుత్తరువులవలన జాతీయవిద్యకు జేశమునందు ఆత్మంతమగు ప్రోత్సాహముగలుగునని విశ్వసించెదము.

రాజకీయ నిర్బంధితులు

రాజకీయ నిర్బంధితులను, అంగదేశములో జూచుచున్నటుల జూచుటకును, తగిన ఏర్పాటులు జరుగువరకు ఆహారము, బట్టలు, నివాసము, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు సంభోషణలు మొదలగు సౌకర్యముల విషయమై యూరపియను ఖయిలీకిచ్చిన సౌకర్యముల నొసగుటకును బీహారు శాసనసభ వారంగీకరించుచు తీర్మానము గావించిరి. బీహారు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము సంగీకరించెదరని యూహింపవచ్చును. ఇట్టి ఏర్పాటులను మద్రాసు రాష్ట్రమునందు గావించెదరా? తామీ విషయమై జోక్యము కలగజేసికొనమని, ప్రభుత్వమువారు గత శాసనసభయందు జవాబిచ్చిరి. సంయుక్త రాష్ట్రములలోను, బీహారు రాష్ట్రములోను జరుగుచున్న ఏర్పాటులను జూచి యైనను, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ నిర్బంధితులయెడ పేరువిధముగ ప్రవర్తించెదరేమో చూడవలయును.

మూలీ పేట : ద్వితీయవిజయము

తాతాకంపెనీవారు మూలీ పేటయొద్ద మరల సేతునిర్మాణమును ప్రారంభించిరి. రయితులు సత్కారకహము నవలంబించుటకు, సేతువును చేరగనే కంపెనీ కనివారలు పని చాలించిరి. పిమ్మట, తాతాకంపెనీ ఇంజనీరగు క్యామరానుగాకు దీక్షెబరు 1 వ తేదివరకు పని నాపివైచెదనని వాగ్దానముచేసిరి. సేతునిర్మాణమును పూర్తిగ నాపివైచువరకు, తమపట్టుదలను మానమని రయితులు దృఢనిశ్చయమై యున్నారు. అంతవరకు సత్కారకహమును కొనసాగింప వారు నిశ్చయించిరి. తాతాకంపెనీ వారెంతకాల విట్టివాయిదాలను పెట్టెదరో చూడవలయును. ఎటులయినను, మహారాష్ట్ర ప్రజల యభీష్టము నెఱవేరక మానను.

కీర్తిశేషులగు డి. బి. సుబ్రాయులు రెడ్డిగారు

ఇంతకుమున్ను విద్యాశాఖకు మంత్రిగ నుండిన డి. బి. సుబ్రాయులు రెడ్డిగారు నిన్నటిదినము చనిపోయినందుల కెంతయు చింతించెదము. వీరు దక్షిణ హిందూదేశ ప్రజాహిత జీవితమునందు, ప్రాముఖ్యము బడసియుండిరి. వీరు దక్షిణదేశపు ఆంధ్రులు. జన్మింపబడినవాడు.

వ్యవసాయము; సహకారము.

అభివృద్ధిశాఖామంత్రి లకు ఆనరబుట్ కా య బ హ దూరు కే. వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారి యభ్యుత్సాహకేంద్ర సిద్ధి సభ్యులను ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయ, సహకారముల గూర్చి కలహల నిమిత్తులై స్థాయిసంఘముగ నియమించిరి.

- (1) కే. యే. రిచ్చార్డుకొ యం. యల్. సి, (2) డి. సి. వెల్లిరెడ్డి గొండర్ ఆఫ్ఫో యం. యల్. సి, (3) కే. కుప్ప సామి ఆఫ్ఫో యం. యల్. సి, (4) టి. సోమసుందర మొక ల్యూర్ ఆఫ్ఫో యం. యల్. సి, (5) కే. ఆదినారాయణరెడ్డి గారు యం. యల్. సి, (6) కే. సోపాల కృష్ణయ్యగారు యం. యల్. సి, (7) డివాజ్ బహదూరు సి. ఆరుజాచల మొక ల్యూర్ ఆఫ్ఫో యం. యల్. సి, (8) కే. ప్రభాకరకొ లొ పక ఆఫ్ఫో యం. యల్. సి, (9) డి. ముప్పామి నాయుడు గారు యం. యల్. సి, (10) కే. సదాశివభట్ ఆఫ్ఫో యం. యల్. సి.

సి. సుబ్బరాయకొ యం. యల్. సి, గాదను, అభివృద్ధిశాఖ ప్రభుత్వకార్యదర్శియు కమిటీయొక్క యెక్స్ అఫీసియో సభ్యులుగ నుందురు. రెండవవారు కమిటీకార్యదర్శిగ నుందురు. ఆఫ్ఫో యం. యల్. సి, గాదను, సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రారుగారును కమిటీ మిటింగులకు వెళ్లుచుండవలయును. అభ్యుత్సాహ స్థానికవిషయములగూర్చి రిపోర్టులపై ఆ చటి సభ్యులు తాత్కాలికముగ నియమింపవచ్చును. కమిటీ వారు చేయవలసిన పని సలహాల నిమిత్తులై.

ప్రైవేటిజిల్లులు

శీల్ప, నవంబరు 21.—ఇప్పుడు 6, 9, 12, మాసముల కు వికయించబడుచున్న ప్రైవేటిజిల్లులను ప్రకారము మూడు మాసముల ప్రైవేటి జిల్లులు గురువారమునకు 99-3-0 లకు ఆమ్మబడును.

అమృతసరస్సు బంగారుదేవాలయము

లాహోరు, నవంబరు 21.—అమృతసరస్సు బంగారుదేవాలయపు తగాదాను పరిష్కారముచేయుటకు పంజాబుప్రభుత్వమువారు లాహోరు జిల్లాలో గాంధీగ్రామము కేసుచేసిరి. ఇప్పు టిక్కానేజరు, గురుద్వారాప్రభుత్వకమిటీ సభ్యులు కలుగుచు చేరి ప్రతివాదులు, వాదులు జిల్లాకోర్టునున్నారు. (1) ఇప్పటి ప్రజ్ఞీలను తొలగించవలయును. (ఇప్పటి ప్రజ్ఞీలు ప్రభుత్వమువారి) (2) కొత్తప్రజ్ఞీలను నియమించవలయును (3) జేవాలయపు ఆస్తికంటేని ఒక ప్రజ్ఞీప్రము చేయవలయును (4) టిక్కానేజ మెంటు విధానమును పరిష్కరించవలయును. ఈవిధానమును తయారుచేయుటకు కొర్రువా ప్రతినిధులసంఘమును నియమింపవలయును.

పాపముపాలెం:—ఈ నెల ౧౭ వ తేదీ గురువారం ఉదయం గాంధీమహాస్మృతిసభము ఖద్దరు వస్త్రధారణ యూరేనిపు జరిగెను. 17 తేదీని సంపూర్ణమైన మారతాశ్రమ జరుపబడెను. మద్రాసునుండి సర్కారుకు పశువులపుల్లరి యంతవరకు దమ్మడియైనను చెల్లలేదు. అధికారులు తమదృష్టిసంతోష ముగ్రామమునూడ కేంద్రీకరించి ప్రజలను లొంగదీయ పల్లప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. మద్రాసుములో పాశ్చాత్య వారికి యిల్లులన్న ప్పటికిని మద్రాసు ప్రజలు పూనిక బహిష్కారమువలన తినుబండారపుకస్తువులు కొరకమిచ్చే ర నెలలనుండి గ్రామిణుల ఆహారలేక పోయిరి. జంటలుకు పోవువారి బాలికా తియారు చేయబడుచున్నది. కార్మికులవారి తీర్మానము ననుసరించి జెలుకు పోవుటకు ౧౦౦ మంది సంసిద్ధులై యున్నారు.

పశ్చిమ తాడిపత్తము క్రి పుష్కరహార: గ్రామములో 17-వ తేదీ రాత్రులు గావించబడెను.

తెనాశిగ్రామంలోనున్న శ్రీ కృష్ణ హింసా శియేటరు వారు, శ్రీకృష్ణదేవ అను నామక రాజమును పునోహముగా ప్రదర్శించి, ఆ నాటకమునకు వచ్చిన ఆహవాములో నుంచి ౧౧-౧-౧౧౧౧౧౧ తెనాలిలో శ్రీ చుంహారు హనుమంతరావు గారిచే స్థాపించిన జాతీయవిద్యాలయమునకు ధర్మము చేసిరి.

నల్లమందు ధరలు:—1922 వ సంవత్సరం ఏప్రిలు 1 వ తేదీనుండియు నల్లనుండు ధర సేమ 63 నూపాయలకు యెక్కువ జేయవలసినదని రెవిన్యూభోర్డు వారిచ్చిన సలహాను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. రాష్ట్రపు రాబడికి సప్తము గలుగ వుండ జేయుటకై యిట్లు చేయబడినది:—(ప్రచురణసంఘము)

భాషాభ్యసనము.

ఇంగ్లండు దేశమున హైస్కూలు లందఱే, పరభాషాభ్యసనము మొదలిడెదరు. సామాన్యముగా 11 సంవత్సరముల బాల, బాలికలకు, ఈ తరగతియందు చేర సాధ్యమగును. వీరు, నాల్గవ భాషలలో నేయుక భాష నైనను, సామాన్యముగ నేర్చుచున్నారు. ఫ్రెంచి, జర్మను, లాటిను, గ్రీకు, కొన్నియెడల ఇటాలియనుభాషలు నేర్పబడుచున్నవి. బాలకులకు, ప్రత్యేకాభిలాష యుండునో, తన ప్రత్యేక వాంఛిత పరభాష కాక, మరొకభాషను నేర్చుకొన ప్రయత్నింపవచ్చును.

వీరికి ఈ పరభాషలయందును పరీక్షలు కలవు. సాధారణముగా, యెండు పరీక్షాపులియుల నొసంగెదరు. ఒక పుత్రమునందు, పరభాషలోగల, ఇరువది పంక్తుల చిన్నకథ నొసంగి, ఇంగ్లీషునకు లక్షమా గావింపగోరెదరు. యెడన పరీక్షాపుత్రమునందు, పదిపంక్తుల యింగ్లీషుకథ నిచ్చి, పరభాషలోనికి లక్షమా చేయ నాజ్ఞాపించును. నూటికి నలుబది మార్కులు వచ్చిన కృతార్థత సిద్ధించును. మొదటిసారియందు, 60 0/0 మార్కులకు సంపాదించవచ్చునుగాన, యెడవదియందు 80 0/0 తెప్పించుకొనిన, ఈ లక్ష్యత కల్గుట సంభవించును.

విశ్వవిద్యాలయముల గూర్చి యాలోచించెను. వీరికి మెట్రిక్యులేషనుపరీక్షలు కలవు. వీనియందును, వైజిమీన విషయ ననే పరీక్షలు కలవు కాన, ములభముగ కిరానాలతరగతులందు జేరుట సాధ్యము. పిమ్మట, విద్యార్థి యభిమాన తరగతి ననుసరించి, కొన్ని పరభాషాపుస్తకముల, పాఠపుస్తకములుగా నేర్పరతురు. విషయ గ్రాహ్యత కైని పరీక్షింప, ఆయాపాత్రపు విషయములగుర్చి, ప్రశ్నాపుత్రముల నింగ్లీషున నొసంగి, వానికి ఈ తరగతుల నింగ్లీషునందే వ్రాయగోరెదరు. మరొక పుత్రమునందు ఆ పాత్రములలోని కొన్నిభాగముల 50 పంక్తులకు మించకుండా నొసంగి, ఇంగ్లీషునకు, తర్జుమాచేయ గోరెదరు. అదే విషయమునకు యెడన, 20 పంక్తుల స్వభాషా కాకితము నొసంగి, పరభాషలోనికి తర్జుమా చేయ గోరెదరు. ఇంకటితో ఇతరభాషలకు చెందిన పరీక్షలన్నియు, పట్టభద్రులకు, సంపూర్ణ మొందును.

అభిమానవిద్యనుగూర్చి జరుగుపరీక్షలో, ఈ గ్రంథ సారాంశమునై గూడప్రశ్న లుండును.

ఇందువలన, ఏభాషా సహాయమువలననెమి, ఆధర్మికత తనకు వాని విషయము తెలియునోయని మాత్రము పరీక్షింతురు.

ఇదేవిధముగ ఫ్రెంచిదేశమునందును చేయుదు రనియు, ఇంగ్లీషువారికంటె, వారియందెక్కుడునుండి హైస్కూలువదలి విశ్వవిద్యాలయములకు పోనివారిలో, యితర భాషాభ్యసన చేయుట మానక, మాట్లాడ, వ్రాయు శక్తి కల్గియుండుననియు, నాపరిచయాలకు కొందరు క్రొంచివారివలన, ఆదేశమున తెలుసుకొంటిని.

ఇక మనదేశవిషయముగూర్చి విచారించుటయు, మనస్థితికి వీరివిధమునకు గల తారతమ్యము గమనిండుటయు, జేయతగు విధి యెట్టియో నిర్ణయించుటయు ముఖ్యము.

ప్రస్తుతము మనదేశమునందు ఆ నేక శత్రుత్వముల నుండి నిరంతర దయాహిత దండనాధికారుల నుండి జీవచ్ఛవములుగ నైనను విడిచి, క్రూరుత్వ, మత ప్రసర్తకుల కుత్సిత ప్రయత్నముల జయించి, బలహీనుల, దుర్బుద్ధి ప్రేరేపితులైన కొందరు కవుల లేఖనల నుండి మరణములైన, తమ తమ యవయవముల విసర్జించియైన, కోట్లకొలది ప్రజలచే మాటలాడబడుచుండు, బలయుక్తములైన, ప్రాణసహితములైన, ఆ నేక యుత్తమభాషలు కలవు. కాని, మనవారిలో తెలుగువారు, అరబులు, హిందీ, మహారాష్ట్రీయు, బెంగాలీయులు, ఉత్తమ పరభాషాభ్యసనచేయుట, ప్రస్తుతము, మన విద్యాభివృద్ధి విధానము ననుసరించి, జరుగుటలేదు. అనగా, ఆంగ్లము, ఇతర ప్రజలను, ఏమార్గము ద్వారా నత్యవసరము, సామాన్య ప్రజ వ్యభావము, మహాకవులభావ ప్రభ స్వరూపదర్శకమును జేయవచ్చునో, అట్టి భాషాభ్యసనమానుమండిరి. ఆంగ్లము, ఇతరప్రజల కనలే తెలియదు, ఇటుల నొకే దేశమున నివసించుచు, ఒకే ప్రభుత్వమున నుండుచు, ఒకే యాచర్యములతో ప్రజల ప్రయత్నముల జాతని పునర్వ్యుద్ధితయ, కావించజోవు యిటులు వచ్చునోకి, ఒకరి కొకరు క్రొత్తవారై యుండుట తెలుపించింది. మన భాషీయుల కొక్కరికే. ఇది యెంతయు ఘోరము. దుస్థితి నూరికము. వృద్ధి కాటంకము.

ఇంగ్లీషుభాష గలదు. సోలులకులజనులు, ఆంధ్రులలో, ఇతర య నేక కోట్ల ప్రజలను తెలుసుకొనుట చాలునా? వారిలో, ఏ కొలదిలకులనుండినో

తెలుసుకొన శక్తి కల్గియున్నారు. కాని, మనలో యాయల్లు సంఖ్యాకులనుమాత్రము, భారతీయత కన్నదిన, బాలిపునదుద్ధారణ జరుగునా? వీరు, ఇతరభాషా ప్రజలలోనే కొలమందినో యెరుంగలేక కల్గియుంటుండనే, భారతీయత వీరికి నత్యముగకన్నదెనా? క్రిందటి వ్యాసమును జదివినవారికి, నిజముగ నొక ప్రభావృద్ధయమును గనుగొన నుపేక్షించునో, వారిభాషయే యుత్తమగురువని కన్నదగుదు. కాన, మన మిదివరకున్న విద్యావిధానమువలన మనల, మనము, తెలుసుకొన లేకున్నామనినను, ప్రస్తుత మింత రాజకీయాందోళన మున్నను సత్యస్వరూపము లింకను, నెలవెడుట కాన్పడదు లేదన్నను, ప్రస్తుత విద్యావిధానమును, వెంటనే రూపుమాపి, నూతన పథమును సరిజేయ నగత్యమున్నను అతితయోక్తిగాని, మాటల తొందరగాని యుండును.

నాక్రిందటి వ్యాసమునందే, ఇంగ్లీషుభాషాభ్యసన, మనకు లేప్పని దనియు, దానివలననే యింకాకానము చాలవిషయములు నేర్చుకొనవలసి యున్నదనియు తెల్పితి. కాని, ఈ యుత్తమ భాషాభ్యసనవలన, ఇంతవరకు పొందిన లాభముల నటులంచి, నష్టము లేకొందగోరునో, మన భాషీయు భాషలన్న, విచార కరణీయమా యాకథ, తక్కువభాషను, మనమున్న సిగ్గు, కను పరిగమలులన్న పోషన, మనదేశమున్న సహింపరాని యనిష్టము, మన యింగ్లీషు చదివిన భాషతోల్పములకు కొలదిగనో, కొప్పు గనో కల్గిం.

ఇప్పుడు, పక్షివత్సరముల బాలనినుండి, పట్టభద్రులవరకు, ఇంగ్లీషున, వ్యాసములు, పాత్రములు, ఉపన్యాసములు, ఇతిరుల కొసంగుట గొప్పగా, తప్పనిదిగా యెంచబడినది. అందువలన మనభాషయందెట్లు మనభాష ప్రపంచమును ప్రాణసహితగా, స్వరూపముక్తగా జేయవలయునో యెరుంగనివారును, ఇతర భాషవిషయమై యెట్లు చేయజోవుచున్నాడు. తనకువయసు తక్కువ తనభాషలోతలంచుట కూడదు. పరభాషలోనాలోచించు తెచ్చును. అందువలన, మనవ్యభాషపదార్థకాత్రము నభ్యసించువారికి, స్వభాషానిర్ధమగా బయల్పడలు, స్వభాష, స్వభాషస్వరూప ప్రదర్శకమునకును, ప్రత్యేక శక్తి ప్రదర్శకులవలన దానినణిగించివేసి, పరభాష స్వరూపప్రదర్శకమును గావించుకొన బ్రయత్నించి, పరభాషయందు గల భాషవిజృంభిత వానియందు స్నానమాడ నుండించుటాని, బుద్ధిచై నెంతయొత్తిడి కల్గునో, ఆకాలముగ, అస్వభాషముగ, నిరంతర, శక్తిసంజనితమా యట్టి ప్రజల ప్రయత్నమువలన, ఎంతవ్వంగా, బుద్ధి బలహీనుల, తులము, కల్గునో దృగ్గోచరమగును. దీనివలననే, మన పట్టి భద్రులు, మనవ్యభాష నుండుచు, మనగాలి బీల్చుచు, మనచెవుల కింపగుమాటల నుచ్చరింపలేక, మన ప్రపంచముగూర్చి మాటలాడలేక, ఎల్లప్పుడూ, ఇంగ్లీషువారి, డిన్నరుపేటిల్లు, థియేటరు సీనులు, పార్కుకట్టు యిడియలు, బ్రివిలెజిడు బిల్లుతో సంకెసిండుచు, త్రిశంకుస్థమున నుగూడుచుండురు. బాల్యమునుండి తీరాంచిన బుద్ధిబలీయము, దాని ననుసరించు దేశాదర్శకూన్యగవలన, త్వరలో, మనకండ కామధ్య మిడిమిడి స్వర్ణమునందైన గనుపడక, మృత్యువునోట బడుచున్నారు.

ఇట్టి ఘోరదుఃపథ పీడించి, సంకుచిత దృష్టులైన, జేభాభిమాను లనలే యింగ్లీషుభాష సేవారాని కోపముచే మండిపడుచు వారిదేశాభిమానతకు సంకెసింపినను, వారినుచక యాచరణయోగ్యముకాదు.

మన మాభాష నేర్పవలసినదే. కాని యెటులు యితర యూరపీయులు లేట్లు ఇంగ్లీషును, ఇంగ్లీషువారెట్లు ఇతర భాషను నేర్చుచున్నారో యటులు, ఈవిధానమువలన, బాల్యమునుండి, ఇతరభాష నేర్చుటకును, ఆభాషలోని, చులకైన గ్రంథముల జదువుచుంటును, తనవయసు వృద్ధియైనకొలది, తన భాషలోని పాండిత్య మధికమైనకొలది, ప్రత్యుపకారముగా, కన్పతీతముగా కల్లు భాషప్రపంచవిస్తీర్ణత వృద్ధియైన కొలది, ఇతరభాషాగ్రంథముల చదువుట, అందు గల గొప్పవిషయముల గాండుట, గ్రహించుట తటస్థమాన, కష్టము తగ్గును. సుఖము కల్గును. లాభ మేర్పడును. తనభాషములనెప్పుడు పరభాషయందు వెల్లడజేయ బ్రయత్నింపజో, అప్పుడు బాలు నకు, కష్టము పూర్తిగా తగ్గును. ఎప్పుడు తన భాష యందు నడిచి, తన భాష బలీయతను వృద్ధి జేసికొనునో, అప్పుడే, ఎన్నిభాషలయందైన నాభాషములకు స్వరూపము కల్గించవచ్చును. కాన, నయసువచ్చువరకు, అనగా 16 వ సంవత్సరమువరకు, ఇంగ్లీషులోనికి, తనభాషప్రకటనచేయ, బాలుని నిర్బంధించు టవ్యాయము. ఎప్పుడు, మన బుద్ధిబలీయతను వృద్ధిగావించ, బుద్ధి నేర్పుట్టింప నింగ్లీషును చదువమానుదుమో, ఎప్పుడు ఇతరభాషయందు ప్రభమునునుండి క్రొత్తవిషయముల నేర్పసాచాసింపమానుదుమో, అయ్యది నుదినము. “విద్యుచ్చక్తి” స్వభా

ముగూర్చి తెలియగోరిన, “కాల్చి నామిటరు” నుపయోగించుట తెలియు టవసరము. దానిగూర్చి నేర్పవలసినను, “మెకానిక్స్ హైడ్రోస్టేటిక్స్ పీజ్, లెట్ ఆండు మాగ్నెటిజము” తెలియవలెను. అటులనే, ఒకనికే, ఒక విషయముగూర్చి పెద్ద లేమిచెప్పికో తెలియజెప్పువలసినను, ముందు తనదగ్గరనుండు పెద్దలు చెప్పువిషయము నేర్పవలెను.

బాలనకు వయసుమిదినికొలది, బుద్ధిబలీయము విజృంభించును. కాన, పరభాష త్వరగానచ్చును. ఎక్కువ పాత్రములందు చదివినకొలది, ఆపయత్నముగ, ఆభాషలోనే తనభాష ప్రకటన చేయక క్రింసాద్యుచును.

తరువాత, మన దేశపరభాషలు కలవు. వానిని, వ్యాసారముచేయ నిచ్చగించువారు, భాష ప్రత్యేకముగ చదువదలచు వారు రాజకీయమున, చొరవ కల్పించుకొనువారు, హిందీ నేర్చుట ముఖ్యము. ఈరుదుకు ఆభాషకు నెక్కువసంబంధముండుటయు, లిసియందుమాత్రము కొద్దిభేదముండుటయు, మనయద్భుతమే. కనుక, ఘోరమృత పదికొట్ట భారతీయులగుర్చి తెలుపి హిందీభాష నేర్చుట భారతీయులకు శ్రీమోదాయకమో, బాలిపున రభివృద్ధికి యభిలష జీయమో; లేక, ఇతర దేశమునగల, వేలమైళ్ల దూరమున నున్న, మన సాంఘిక, మత, వ్యవస్థలకు సంబంధ మెటుంగని, ప్రజలభాష ముందు తెలిసికొను టవసరమో యాలోచింపుడు. మరొక ముఖ్యవిషయము గలదు. ఒక్కొక్క ప్రాంతపు ప్రజ లొక్కొక్కవిధమున తమ భాషప్రకటన చేయుట కలదు. యూరపునం దిన్ని భాషలన్నను ఒకేభాష బాగుగ నేర్చినవానికి, మిగతవానిలో నెద్రానినైన యతి సులభముగా, నాల్గు నెలలలో యభ్యసించి, మన మెట్రిక్యులేషను వారెట్లు యింగ్లీషు చదివెదగో అట్టిశక్తిని సంపాదించ శక్తి కల్గును. ఇది స్వామభవము వారి “ఇడియము”లో, వారి భాషా స్వరూపములు నొకేమాదిరిగ నుండును అందుచే సులభము.

మన యిండియను భాషలన్నియు సంస్కృతము నుండి వచ్చినవి. మనభాషప్రకటన చాలవర కొకేవిధము. కనుక, తెలుగువానికి ఆరవము, బెంగాలీ, మహారాష్ట్రీపు భాష లతి త్వరలో వచ్చును. అటులే, మహమ్మదీయును, హిందీ, బెంగాలీ భాషల మాట్లాడువారిని త్వరలో నగ్గు గావించుకొనగలడు. మహమ్మదీయులకు, హిందీ త్వరితముగ నెలలలో వచ్చును. కాన, హిందీ సామాన్యభాష యగునో, త్వరలో 10 కోట్ల ప్రజలు దాని నేర్చుకొనగలరు. మిగత పదికొట్లవారికి ఆ భాష నేర్చుట కడు సులభము. అందువలన హిందీ సామాన్యభాష యగుట తప్పదు. బాలియవాడు లందుల కంగీకరించుటవలన, దేశమునకు ఘోలు కలుగుచున్నది. ఆ భాషను మన హోకోర్టులలో, కేంద్రప్రభుత్వవహారములలో, సామాన్యకానూనెలలో తప్పని భాషనం రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కాయో దేశభాషల నుపయోగించుట తప్పక జరిగితీయను. జరిగి తీరవలయును.

ఇంగ్లీషువారికి, ఫ్రెంచిభాష ఎక్కువగా రాకపోయినను నష్టము లేదు. వీరికి ప్రభుత్వములు నేరు. జర్మనీవారికి మరొక సామాన్యము. ఇటలీ, స్పెయిను, రషియా, గ్రీసు, పోర్చుగులు అన్నియు వివిధసామాన్యములు కల్గియున్నవి. కాన వర్తక వ్యాపారములకు తప్ప సామాన్య సుస్థితికి సాంఘిక యొక్కతకు రాజకీయ పార్టీ? (పాలీసీల, సామన్యస్వభావముకై ఒకరిభాష మరొకరు నేర్వనగత్యము లేదు.

కాని మనదేశమున మనకు స్వరాజ్యము భగవత్ప్రసాదిత మగునో కేంద్రప్రభుత్వము అమెరికాఖండ, యునైటెడు స్టేట్సుప్రభుత్వమువలె స్థూలస్వరూపమున నుండవలయును. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు, ఒక్క జిల్లావిస్తీర్ణస్వభావము గల వై నను ఏర్పడ వల యును. వీనికి కేంద్ర ప్రభుత్వమున నిర్వచితాధికారములు, సభ్యత నేర్పడ వల యును. అప్పుడే ప్రత్యేకప్రజలు తమస్వతంత్రసాధారణమటకు శక్తికల్గియుండురు. ఇటుల జరిగినను ఒకరాష్ట్రీప్రజలు మరొక రాష్ట్రీయుల నెరుంగనినో ఏకస్వభావము జాత్యైక్యత, రాజకీయవాదములు ప్రజలనిజాభిప్రాయములతో సంబంధము కల్గియుంటు, తద్వారా కేంద్రప్రభుత్వమున సర్వరాష్ట్రీసౌఖ్యమునకై భేదాభిప్రాయములు ప్రజలయందు కల్గుండుట తటస్థించదు. కాన ఇంగ్లీషువారికి ఫ్రెంచిభాష నేర్చుకొనుటయందున్న శ్రద్ధకంటె మనమిప్పు డింగ్లీషుకై వ్యయమొచ్చు శ్రద్ధలో సగమైన ప్రతిరాష్ట్రీయు తనసోదరరాష్ట్రీయులభాషాభ్యసనకై శక్తిధారవోయవలెను. అప్పుడే బాలిక దృఢమగు పునాది గల్గును. ప్రజలే కీభాషము కల్గియుండురు.

ఒక్కయింగ్లీషువాడు ఫ్రెంచి నేర్వగోరిన నాల్గుమాసము లింటిదగ్గ చదివి పిమ్మట ప్రాన్సునకుపోవును. అచ్చట తననెలవులుగడపును. ఆభాషమాట్లాడుట నేర్చుకొనును. అటునిటు యెండు

అసెంబ్లీ యాజమాన్యము

కాంగ్రెసు స్థాపనంధురభి.

ఈ సభ 22 వ తేదీని సమావేశమై జరుగవలసి యుండెనుగాని అల్లరులవలన గాంధీయజాత్యుడు బొంబాయిని వదల వలసిన పోవుటచే 22, 23 తేదీలను ఆసన బొంబాయిలోనే జరిగింది. గాంధీయజాత్యుడవచ్చునని వహించెను. బాలా లజపతిరాయి, చిత్రంజనదాసు, రాజేంద్రప్రసాదు, కొండా శేంకటప్పయ్య వి. శే. పటేలు, ఎన్. సి. కల్కర, హుస్సేన్ జులాయి, మాలా నా అబ్దుల్ కలాం అబ్దుల్ హుస్సేన్, జము కాలాబుబాబా, డాక్టరు అన్నాదీ, పండితమోతీలాలు నెహ్రూగార్లు వచ్చిరి. సి. రాజగోపాలాచారిగారు రాష్ట్రమున వదిలి రావలసిన కారణమున రాలేదు. విజయరాఘవాచారిగారు రావలసినట్లు గల కారణము వివరించెను. దేశమున నాయక రాష్ట్రములలో భిలాభతు కాంగ్రెసు మున్నగు పెక్కువలంటిరు సంఘములున్నవి. వీని నన్నిటిని జాతీయ వలంటిరు సంఘమున చేరున కలిపి చేయవలెను. ఆ సంఘములన్నిటిని తగిన పరిశీలనలోనుంచుటకు ప్రతి రాష్ట్రమున రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రధాన పరిశీలన సంఘము నేర్పవలెను. ఈమార్పు జరుగుటకు తగిన తీర్మానములు భిలాభతు కాలానుభవములవారు చేయ ప్రార్థితులు. "నేను వలంటిరు సంఘమున ద్వైత వలంటిరుగా నున్నంత కాలమును నై యుద్వ్యగ్ధులనుగు ఆదేశముల నన్నిటిని సరిగాను తెలియగాను నిర్వహించెదను. నేను దౌర్జన్యరాహిత్యమును మనోవాక్రీడలందు తప్పుకొననునందును. ఎల్లవారును అనుసరించునట్లు నిర్దేశించుచుందును. నావిధిని నిర్వహించుటలో తలపించు నన్ని చిట్కములను సంస్కరించుచుందును. దేశమున దౌర్జన్యరాహిత్యవిభాన మన సరిపడునంత కాలమును నే నే ప్రమాణమునకు ప్రవృత్తులగుట కంగీకరించి యా ప్రమాణమును చేయుచున్నాను." అను ప్రమాణమును ప్రతివలంటిరును మండలపు దలి దేశభావలో మాడు ప్రతులైనాసి సంతకము చేయవలెను. ఆ ప్రతులలో నొకదాని న తేడుండు మండల సంఘమునందును రెండవ దానిని రాష్ట్రీయ ప్రధాన కార్యాలయమునందును సంచనలెను. మూడవదానిని వలంటిరు కియ్యలెను. ఆ ప్రమాణమును మండలమునందలి లేక రాష్ట్రమునందలి దేశభావలోను లేక హిందూస్థాని పురుషు దేశనాగరి భావలలో వ్రాయవచ్చును. సాధ్యమైనంతవరకు వలంటిరుల దుస్తులు ప్రభుత్వ వైరుల దుస్తుల ననుకరించి యుండవలెను. వలంటిరుల వద్ద కత్తులుండ గూడదు. నాలుగు అడుగుల పొడుగునకు మించని పొడుగుగల వేదకల్రల నందుకొనవచ్చును. కనిష్ఠదశమున 20 మందికంటె హెచ్చును తగ్గునుగూడ నుండ గూడదు. వారు తమలో నొకరిని దళాధిపతిగా నియోజింపవలెను. అట్టిదశముల అధిపతులు 20 మంది తమలో నుండి యొకరై యుద్వ్యగ్ధుని నియోజింపవలెను. తక్కిన యుద్వ్యగ్ధుల నందరిని రాష్ట్రీయ ప్రధాన కార్యాలయము వాత నియోజింపవలెను. రాష్ట్రీయ ప్రధాన కార్యాలయమున రిగురు సభ్యులుందురు. వారు తమలో నొకరి నభ్యుత్తరిగా నియోజింపవలెను. ఈ ప్రధాన సంఘమువారి పుత్తరవులను క్రిందియుద్వ్యగ్ధులందరు నభ్యుత్తరించుటతో అనుసరింపవలెను. క్రమభంగముకలుగకుండ చూచుట, సభలు, మాతాళములు, పూరేగింపులు జరుగునపుడు గర్జనాటు చేయుట అవసరము కలిగినపుడు ప్రజా సేవ చేయుట, మున్నగు కార్యములను ఆజ్ఞానుసారము వలంటిరులు నెరవేర్చవలెను. దుర్గాధిపతిని వలంటిరులుగా చేర్చుకొనగూడదు. ప్రధాన సంఘమును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు నియమించువలెను. ఆ సంఘము రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఆజ్ఞల ననుసరింపవలెను భిలాభతు వలంటిరు దళములుగూడ జాతీయవలంటిరు సేనలో భాగములుగా నుండి రాష్ట్రీయ ప్రధాన సంఘము వారి ఆజ్ఞలకు బద్ధులు కావలెను. 18 ఏండ్లలో పువయసువారి నెక్కువ చేర్చుకొనవలెను. అనుభిక్యము లామోదింపబడెను. కాంగ్రెసు సమావేశములలో డిజింపు 23 వ తేదీని స్థాయిసంఘమువారేయు 24, 25 తేదీలను ఆహుదాబాదు లో జరుగును. అటుపిమ్మట వెంటనే ఆచటనే దేశీయ హాసభా సమావేశము జరుగును.

బొంబాయి అల్లరులలో యింద్రుడు తగులబెట్టుట బొంబాయిలో జరిగిన నాలుగుజోబుల అల్లరులలో 50 సార్లు మంటలనార్పు యంద్రమువారికి వర్తమానులు వచ్చెను వానిలో 24 అనవరపులుపులు. 26 సార్లు మాత్రము యింద్రు తగులబెట్టుబడిన పిలుపులు వచ్చివి. 17 వ తేదీని గోలిసారి

రెండుచెరువులవద్ద పోలీసువేమను కర్రబంగారము గుంపు తగులబెట్టెను. ఆచటికి యంద్రము వారు వెళ్లగా గుంపు వారివై గార్లు దువ్వెను. అందు కలనయ్యకమువారు మంటలనార్పు వీలులేక పోయెను. ఆనాడేరిలాసినుకోర్టులో రెండుట్రానుబండ్లను తగులబెట్టిరి. యంద్రమువారు మంటల నార్పుగలిగిరిగాని 5000 వత్తుము వచ్చిరి. అనాడు మధ్యాహ్నము బయటాచెరువువద్ద నాలుగుట్రానుబండ్లను తగులబెట్టిరి. 40 వేల రూపాయలు వత్తుముకలిగిరి. ఆనాడు రాత్రి 8 గంటలకు నలుబహువద్ద 5 అంతస్తుల మేడలో క్రింది అంతస్తులోనున్న సారాదుకాణమును తగులబెట్టిరి. అంతస్తును వాని చేరియున్న చరిరెండు యిండ్లునుగూడ తగులబడెను. వత్తుము రెండులక్షలు. అచట మర్కటమువారు చాల పని చేసిరి లేనిచో ఆక్రేడి అంతయును తగులబడవలసివచ్చెను. ముగిరాజుగారువచ్చిన రిమాంకాక 26 వ తేదీ కనివారమునుండి బొంబాయినుండి పోస్టేజుల సంధి కి బయలుదేరి చురల డిశోబురు రెండవ వారమున బొంబాయికి వచ్చును.

నంగరాష్ట్రమున వలంటిరుల పైదాడి

దక్కా, కాకతీ, బ్రహ్మబరియా మున్నగు ధలములలో వలంటిరుల పేరులను మొత్తమును తెలిసికొనుటకు పోలీసులు యింద్రుల కాంగ్రెసుభిలాభతు కార్యాలయములను సోదాచూచిరి. చాలకాగిములను పట్టుకొనిపోయిరి. ఎవరిని పట్టుకొనలేదు. కలకత్తాలోగూడ చాల నెవరిని పట్టుకొనలేదు. వలంటిరులెవరును కనబడుటలేదు.

ఇద్దరు మహమ్మదీయులపై కేసు

కలకత్తాలో యిద్దరు మహమ్మదీయులు లాకఅండ్రిని చూచి నీవు విదేశీయులవు, ఈ దేశమున నుండగూడవనిరి. అంతలో నొక కనిష్ఠేరుగాగా మేము గాంధీగారియభ్యుదయమునుబోధింపగూడదనని వారిపై కేసుచేయబడినది.

వలంటిరుల కేసు

ధిల్లీలో వలంటిరు సంఘము లక్షములని అసభాగారి కిని 7 గురికిని జోటిసుల నీడుగా ఆయుర్రు వకము దానిన గిరింప జాలరునివారు ప్లేటుమెంటు నిచ్చిరి.

రాజకీయ విషయాల ఆదరణ

రాజకీయ సేవములకు క్షింపబడినవారిని మాయాలపై దిలకరి చూడవలెను. అంగ్ల దేశమున టిట్లీ సేవములను చేసినవారి నెటుల చూచెదరో యీ దేశమునగూడ నటులే చూడవలెను. ఈ దేశమున క్షింపబడిన పాశ్చాత్యులకు ఆహారము బట్టలు, బజలు, బంధములుతో మాటలాడుట, ప్రత్యేక ప్రత్యుక్తిముల విషయమునగల ఏర్పాటులే రాజకీయపై దిలకుగూడ నుండవలెను. తీర్మానము చేసిన బరిస్టారాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుభావ 24 వ తేదీని ఆమోదింపబడినది.

మూసేల సత్కారహము

తాతాంపెనీవారికి పంపబడినోటిసప్రకారము మూసేల సత్కారహమును ప్రాంతించి వారిబంధువులను జరుగుచున్న చిల్లరపనుల నావివేచిరి. మావలాలను చూడగానే కం నెసివారిపనివాండ్లు పనిమానివేసిరి. డిశోబురు 1 వ తేదీవరకు గట్టుకు సంబంధించిన పనుల నన్నిటిని నిలిపివేసి సేవని కామరనుగాని మావలాల నాయకులతో చెప్పిరి. నెడ్లపనులు చిల్లరపనులన్నియు మానివేయబడెను. మావలాల గట్టి పట్టుదలతో నున్నాడు.

శ్రీగాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయము

విజయపురి నీవిద్యాలయ సంఘమువారు చాలాకష్టతో పనిచేయుచున్నారు. డిశోబురు 4 వ తేదీని భగలు 10-45 నిమిషములకు ప్రాంతభోగమునకు మహామహారాష్ట్రము నెడ్లవాంపబడినది. విద్యాలయమునకు ధనభూదానములను సంఘమువారు స్వీకరించెదనని జమీందారు మోతే గంగరాజుగారు తలపెట్టెను.

గోదావరిజిల్లాలో ఆర్థోల్లంఘనము

రాజోలు భీమరెడ్డియారాకాలాం ఆర్థోల్లంఘనముననుసరించుటకు తగినపరిస్థితులు కలవా అని పరిశీలించుటకు బయలు సాంబూర్తి, కేశవరాజు కామరాజుగార్లు ఆతాలూకాలకు వెళ్లి 24 వ తేదీని కాకినాడకువచ్చిరి. 20 వ తేదీని వారు కొత్తపేటకును పలివెలకును వెళ్లిరి. తక్కిన సంఘసభ్యులు రాజాలక పోవుటతో రాజోలుతాలూకాలో చాలవందల ప్రముఖులతో ముచ్చటించిరి. రాజోలు తాలూకాలో సాగ్యజని కాజ్ఞాతరక్కణము నవలంబించుటకు తగిన పరిస్థితులకును

ఏర్పడలేదని పలివెలలో జరిగిన తాలూకా కాంగ్రెసుసభలో ఏకగ్రీవముగా తీర్మానింపబడినది. పిమ్మట వారు గోపాలపురమునకు వెళ్లి కాకినాడ పరిస్థితులనుగమనించిరి. చారటాలు దినమున రాజాహోస్వాలు విద్యార్థులు 300 మందిలో 88 గురు మాత్రమే పాఠశాలకు వెళ్లిరి. రానివారి నందరిని ప్రధానోపాధ్యాయుడు చావమోడెను. 20 వ తేదీ రాత్రిపాఠశాలతాలూకయిల్లు తగులబడినది. 1500 వత్తుమువచ్చిరి. యజమానులశ్రమవులు తగులబెట్టిని ప్రజలు తలచుచున్నారు. కామరాజుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభలో ప్రధానోపాధ్యాయుని కార్యమును ఇంటి తగులబెట్టిన దురాగతమును గూడ నిరసించిరి. విద్యార్థులు హెచ్చుగా వచ్చుచో జాతీయపాఠశాలను వెట్టించెదనని మండలకాంగ్రెసు కార్యదర్శి వారివెల్లలకు తెలిపెను. కొత్తపేట హోస్వాలు విద్యార్థులు చాలవందల మందివేసిరి. పలివెలలో జరిగిన గ్రామోద్యోగసభలో గ్రామోద్యోగులందరును రాజీనామాలు నివ్యకరే పని తీర్మానింపబడినది. 15 గురు వెంటనే రాజీనామాలు నిచ్చిరి. పిమ్మట వారి 11 గురిచ్చిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు చేయగూడదని చాలవందల తలచుచున్నారు. పిమ్మట వారిద్దరు 23 వ తేదీని భీమరెడ్డి వెళ్లిరి. ములుకట్ల సుబ్బారాయుడుగారుగూడ వాని కలిసి వెళ్లిరి. పల్లితులను తెలిసికొనిరి. ఏవో వివరములు జరుగనున్నదని ప్రభుత్వోద్యోగులు కలవలపడ సాగిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు, పోలీసు మావల్సేంటు, డిప్టీ కలెక్టరు మున్నగువారు పలువురు చేరి ఆలోచించిరి. అమలాపురము రాజోలుతాలూకాలకు రిజర్వుపోలీసులనుపంపిరి. ఒకనెలవరకారెండుతాలూకాలలోను సభలు జరుగగూడదనిరి. టంగటూరి ప్రకాశం కే. వి.ఆర్. స్వామినాయుడు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యము బయలుసాంబూర్తి, గాడేపల్లిమూసనారాయణశర్మ, యర్రమిల్లి గన్నగారెడ్డి, వల్లపరాజు, దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్రు, జిల్లా శోర్లు సభ్యుడు నడింపల్లి సుబ్బరాజు, కూచిమంచి గవరాజు, కేశవరాజు కామరాజుగార్లు నోటిసులు పంపిరి. కన్నులవిద్యార్థుని అసహాయవాదులు బోధించుచున్నారని అన్నిసభలలోను సహాయవాదులు చెప్పుచున్నారు. ఈవిషయమై తుని రాజోలుమొదలగు ప్రదేశములవారు కాంగ్రెసుకార్యదర్శి నడుగగా ఆంగ్ల రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారిట్లు తీర్మానించవరకును ఎవరును తోందగపడి అట్లు చేయరాదు. జమీందారుకు కష్ట నిర్దుట విన్నవను మానగూడదు. జమీందారుకు ప్రభుత్వము కు పేష్కారును చెల్లి చివకురే అని గాంధీయజాత్యుడు వచ్చుచుగా చెప్పెనని కాంగ్రెసుభిలాభితులుగా నెరిగించెను.

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి పర్యటనము

గుంటూరు మండలములో రాజకీయ పర్యటనము సలుపుటకు శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు పి. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, కె. రాఘవయ్యరాయుడు గార్లతో మాడ మదరాసునుండి బయలుదేరిన పర్యటనముచేసినారేమి కేరి. బండ్ల సాపత్యశెట్టితోటా శేషుదైనాయుడు, బండ్ల ఏరాస్వామిశెట్టి, మహమ్మదులాల్, ఆహమ్మదు, పార్వతి కృష్ణారావురాయుడు దండా నాగిరెడ్డి, కోటి నాయ్య, కొండాసుబ్బాశెట్టిగారిలు వ్రేవనుకు ఆరుదొంచి గామలింగారెడ్డిగారికి స్వాగత మొసంగిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు కొండా పట్టాభిరామిరెడ్డిగారు రామలింగారెడ్డిని పుష్పమాలాంకృతులను చేసిరి. అంతట రెడ్డిగారి డిశిగించుచు మేళతాళములతో ప్రముఖులందరు వారిబనకు గొనిపోయిరి.

రామలింగారెడ్డి గారు ప్రాతఃకాల ఫలాహారములను తేసి, కొందరు ప్రముఖులతో సంభాషించిరి. సంభాషణలు ముగిసినపిమ్మట, ఆతడు పి. వెంకటకృష్ణ శర్మ వారిగారి (యొకువత్రికా సంపాదకులు,) రాఘవయ్యరాయుడు, రాపయ్యశెట్టిగార్లతో మాడ చీరాలకు బయలుదేరెను. నిజపరిస్థితులనుగమనించి అతడు చీరాలపొరులతో నతిస్నేహము వర్ధించెను. ఇరుపక్షముల వారును కారెచిత్తములతో సాపకాశముగ చర్చించిరి. ఈవిషయ సాయంత్ర మరెడ వేటసాలెముపొరులకును, చుట్టుపట్ల గ్రామస్థులకును ఉపసభాసించును. అని కె. రాఘవయ్యరాయుడు గాడి చేటపాకెం నుండి మాకు తండ్రివాద్రును బంతువున్నాడు.

మలయ చందనము.

గనేరియా అను సెగోగమునకు వాడతారు.



కథ్యమలేదు. విడిచారితో పులిచు. ఎటువైపును వచ్చును. అను మూడు విధముల సెగోగమును మూడు భాగాలలో మాన్పెను. శ్రీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజ్యధమ.

డబ్బీ 1-కి వెల 2-4-0

1 చందీ (చురుచుచందనమున కనుపానము) బొమ్మ 8-0-0

1922 కేలందరు 1922

రంగుల చిత్రపటము. ముద్దులు మాటగట్టుచున్నది. వారములు తెనుగులో నున్నవి. వెల 1-కి 0-3-0, డబ్బు 2-0-0. సెకటి కావలయువాడు 4 అణాల పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. నాలుగింటికి తక్కువ కొరవారికి పోస్టుచార్జి అధికమగును. కలియింట నుండలేనది. కొలదిచేతులే యున్నవి. (1261)

గంధర్వ ఛార్మసీ, రాయవరం. (నో. నా. వ. 3)

అశ్వగంధాదిలేహ్యము

అశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుంచి కీరములలో జీర్ణించిన చిట్టఫిరంగిగోగము (సవ్యాయ)ను బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- బలము గలిగించును. జ్వరదీప్తి నిచ్చును. కృశించిన వాగులకు పంపిడి

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- వాతపుకొప్పులు, ఆమ వాతకొప్పులను బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- సరములకు పలుక్యమును యిచ్చును. చాతుర్వర్ణిచేయును.

10 తులముల వెల రూ. 1.

40 " వెల రూ. 3.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి

వి. ఏ. ఎం. వి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఛార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హౌస్ రోడ్డు,

హంబులోడ్ - మదరాసు.

(తుక)

వనోపధిసరస్వతి

రక్తసీసరస రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుటయందు శుభ్రత గాంచినది. ధర 1-10-0 ఇండియా సిల్వర్ నందు ఎచ్చటికైనను కపాలాభివృద్ధిచేయుగా పంపబడును. (2978)

విజ్ఞానము పి. డి. సావర్కర్.

నెం 144 భవభవాడి బొంబాయి.

సిద్ధమైయున్నది.

అరవ తెనుగులో వ్రాసి చిన్న ఆమృత ముద్రించిన చాక్రకటనల జాబి మోసపోవడు. ఇయ్యది సంపూర్ణాంధ్రీకరణము. వలయుచో క్షరపడును.

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని

ఆరోగ్యదర్శుని

ప్రతియింట నుండదగిన గ్రంథము.

ప్రకృతిచిక్కితాపంఘమువారిచే నీపుస్తకము

వరసియగ్రంథముగ నియమించబడినది.

ఇందు నిరావధికికైన బోధింపబడియున్నది. వైద్య లక్ష్యరలేదు. బోధము లగత్యములేదు. ప్రకృతినుశ్రమల నభ్యసించుట మూలమున వ్యాధుల రాకుండ జేసికొనవచ్చును. ఎట్టివ్యాధులు దలచిచిన్నను బహుములభముగ జికిర్చి జేయవచ్చును. ఆరోగ్యమే యొకభవము. గుజరాతి హిందీ భాషలయందు దీగ్రంథము వేలవేలు కర్మపడియుండెను. చక్కని ఆంధ్రీకరణము. పెద్దఅచ్చు. పరిశుద్ధమద్రణము.

ప్రతి 1-కి వెల రూ. 0-12-0, వి. పి. గా రూ. 1-2-0.

12 ప్రతులు: రూ. 8-0-0.

నేతు బ్రదర్సు, మచిలీపట్నము లేక,

పోస్టు బాక్సు 610, మైలాపూరు, మద్రాసు.

"అమృత విద్యుత్ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి పుష్కలముగా ఉపయోగపడును. ఇది చూచుకొనుటకు వాతకము, పుట్టికేసీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అపునరుచితము, నులభమైన తెనుగులో వ్రాయబడినవి. గొప్ప నర్మపీకలులను పొందినది. వెల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు నుండి జడ్చిగారగు ఆరీ నారాయణరావు వంతులు వి. పి. వి. ఎల్. గార్డెన్స్ వ్రాసిరి. "రాగల దానిని తెలిసికొన గొరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంబోధము కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు వలయువాడు ఏదిగతు చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా బోక్స్ లిమిటెడ్ వలయును.

2988 పోడవరం, విజయవాడ, జిల్లా

నిష్ఠముగ రాయరచేయుచున్న కాశ్మీయ బోధకులు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఛార్మసీలో దొరుకును.

తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఛార్మసీ,

19, హౌస్ రోడ్, హంబులోడ్ - మదరాసు.

ఆనందగలంబన

వైద్యరత్న పండిత్, డి. గోపాలాచార్యుగారి



(ఉబ్బరములకు, తొరక ములకు, బలమునకు ను యును.)

ఉబ్బరము దగ్గులను, తుయ దగ్గులను, సామాన్యపు పొడిదగ్గులను, తొమ్మిదవీరమున కఫము జానీ గానుండుటను, నివర్తిజేయును. గుండె కాయకు, ఊపిరితిత్తులకు, బలమును కలిగించును. తుయకోగుల కఫమానపుష్టిని, కీరమానకు క్షేత్రిని కలిగించును. బలమును నృధులను గూడ నేవించును. బలమునకు దీసికొను చేదమానె ఆసవ్యాములేక వేయి రెట్లెక్కువ పనిజేయును. ఉబ్బరము తగై రాలను రానియ్యదు.

టిన్ను 1-కి రూ. 3-0-0.

వ్యాకింగు పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

క్యాటలాగు ఉచితము.

(6)

ఆయురేదాశ్రమం,

41, ఆచారప్పన్ పేథి, జి. టి. మదరాసు.

కంటివిలాసము:

పండిట్ - మదరాసు.

అన్ని చోట్లను ఏజెంట్లు కావలెను.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతదమగు

చోకామయపార

కస్తూరి మాత్రలవలె



కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె

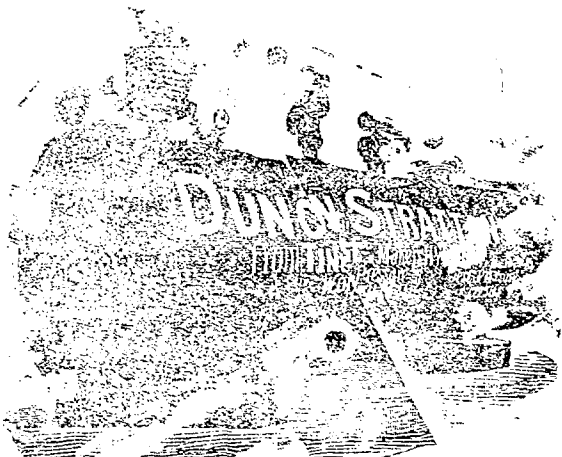
కస్తూరిమాత్రలవలె

DUNCAN STRATTON & Co.

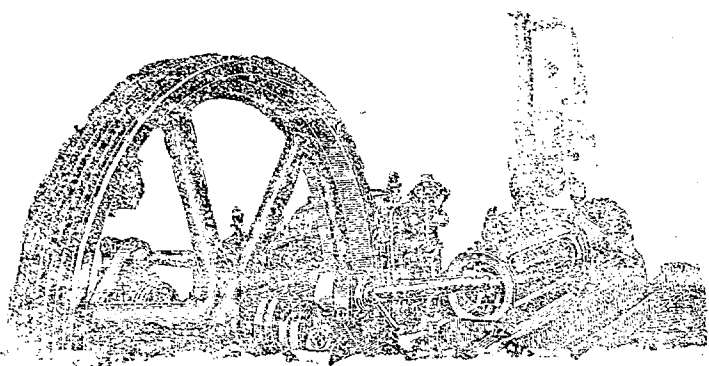
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

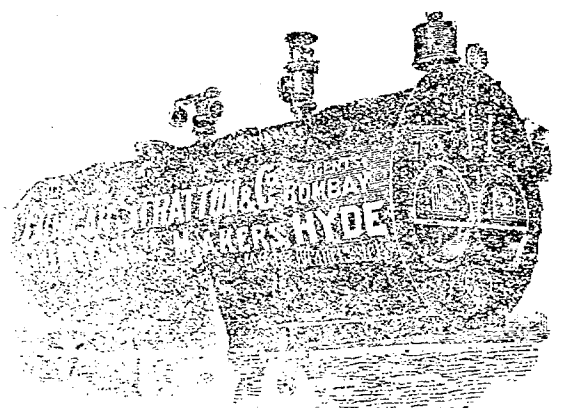
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.



పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 34 అడుగుల వరకు
వందలను — దయా మేటరు
ఆ 4. మొదలు 6 ఆ. 6 అం.
వరకు యొందును.
స్టీంకల్లింగు (వెనురు
కీ) పానులు మొదలు
180 పానులవరకు ఉండును.

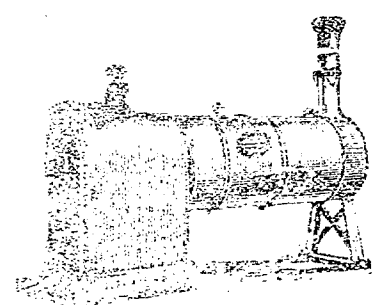


హైక్రాఫు స్పీల్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

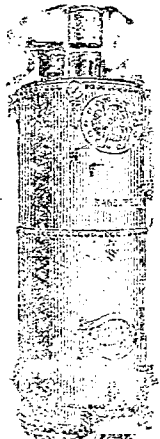


హైక్రాఫు స్పీల్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అం మొదలు 32 అం వరకు ఉండును.

దయా మేటరు 6 అం మొదలు 8 అం వరకు ఉండును.
స్టీంకల్లింగు (వెనురు 100 పాను మొదలు 250 పాను వరకు ఉండును.)



లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీంకల్లింగు (వెనురు 80 పానులు మొదలు 100 పాను 120 పాను 150 పాను వరకు ఉండును.)

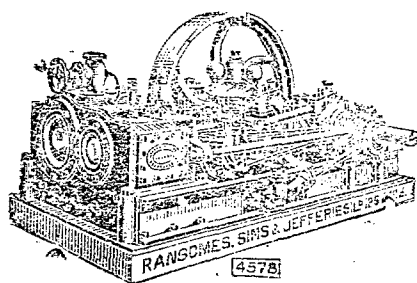


వర్టికల్ బాయిలర్లు.
స్టీంకల్లింగు (వెనురు 80 పానులు మొదలు 100 పానులు వరకు ఉండును.)

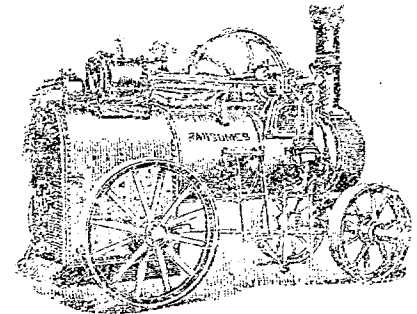
ఈ క్రింద తెలుసుకొనిన వాటిని
స్వయం చేయుదుము.
దూది బిల్డింగు మెషినరీ, వాటి సామానులు
దూది (వెన్సింగు) మెషినరీ
దూది స్పిన్సింగు మెషినరీ
దూది పీసింగు మెషినరీ
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ వేక్ మిల్లింగు మెషినరీ
నూనె మిల్లు మెషినరీ
మంచుగడ్డచేయు మెషినరీ
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషినరీ వాటి సామా
అన్ని రకముల పంపింగు మెషినరీలు
శాగళ్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ నూనె తరచు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ బిల్డింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
లేతులు మర్చుసాపు కొరముట్లు
స్టీలు మెషిన్లు, కష్టింగులు, వెల్డెస్టులు
కాట్ బరక్ ఆండు కాస్టు విరక్ ఫుల్లిటా.
వాయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెన్స్ డ్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.

(కాన్ కుమార్తె మొననుండి పోల్ రీయబడినది.)
ఇంజిన్ సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు మోడ గలవు.



హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజినులు.



బోర్స్ ల స్టీము ఎంజినులు
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము (వెనురు 120 పానులు గలవి.
కాంపౌండు— స్ట్రా, ల్యా వెనర్ సిలిండరు.
స్టీము (వెనురు 150 పానులు గలవి.

విభజన లకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంజనీర్లు కంపెనీ ప్రాప్తిబురు గారైన
మానేవల్ బావనయ్యగారి కై నను వ్రాయవలెను



అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, తైల్యమా, వడికము, రొమ్ముకడికము, తలనెప్పి, వాయువునొప్పులు,
హోట్లు, బెయికులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బీలో ౪౫౫ ౫౦ ౫౦ ౦—10—0; డబ్బీ 1-కి రూ 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు చేయ.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

